

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

Za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 23 v
za dva in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvarica po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bozn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Z bolgarsko-rumunske meje.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ruščuk, 12. februarja 1916.

Pred našo ofenzivo smo ležali celo po-
letje ob Savi severno in severno-zapadno
od Belgrada. Za časa ofenzive smo pa prav
marljivo govorili z našimi topovi. Čeprav
so nam srbski topovi jako natančno in
mnogo odgovarjali, vendar nam ta železna
točka ni mnogo poškodovala naših butic.
Tako smo bili v stanu 20. oktobra 1915 iti
preko Save skozi Belgrad v notranjščino
Srbije, kjer pa nismo prišli do akcije; a tem
večje boje smo imeli na potovanju po sla-
bih, od dežja razmočenih poteh. Od Gor-
njega Milanovca do Belgrada nazaj smo pa
strašno trpeli: poti slabe, navzdol, navzgor
tako, da je moralo moštvo, ko so konji od
naporov obstali, z vrvmi vleči topove na-
prej; dostikrat so tudi ujeti Srbi pomagali
z našimi zajedno. V dežju, tudi sneg je bil
zapadel, in v takem vremenu smo parkrat
moral prenočevati na prostem. O spanju
ni bilo govora, pač pa smo se kot cigani
stiskali okoli ognjev in se gredli. In vse to
je minilo kot sanje. Nekaj vas bode pač
zanimalo. Ko smo bili drugi dan na poto-
vanju, t. j. na 17. novembra 1915, se pri-
peljejo boljše kočije in nekoliko vozov z
bagažo v spremstvu naših huzarjev. Bili so
v vozeh rumunski poslanik in ameriški
z družinami, ki so bili pobegnili iz Niša
pred Bolgari v Čačak; tu pa že niso mogli
s srbsko vojsko naprej, ker so naši pre-
bitro prodirali. Tako so se morali po istem
potu kot mi potruditi skozi Belgrad nazaj
v svojo domovino. Eno noč nas je usoda
počastila, da smo spali pod eno streho.
Seveda dame so imele svojo sobo, go-
spodje svojo. Izbirati hiš in sob v Srbiji ni
mogoče, ker razen večjih krajev sestoje
vasi, ne kot pri nas, iz posameznih hiš in
gospodarskih poslopj, ki so po več kilo-
metrov jedna od druge oddaljene in vrhu
tega leže še jedne po hribih, druge v doli-
nah. Tako ni pač nobenemu po celodnev-
nih naporih padlo v glavo, da bi šel daleč
naokoli iskat prenočišča. Drugo jutro smo
mi že rano opravili svoje potrebe, toaleto
in drugo, in se že pripravljali na odhod, ko
mi moj sluga, prefrigan Zagrebčan, prinese
smeje se v eni posodi, kot jo imajo pri nas
za polivanje z vodo v vrteh, polno rakije
in jo postavi pred hišo na stopnice. V tem
pride en gospod iz sobe in očitno išče,
kje bi našel kako posodo, da se vsaj umije.
Naravno zagleda na stopnicah dotično
»kanglo«. Pristopi in ne da bi častnike, ki
smo vsi tam okoli stali, kaj vpraša, nagne
posodo in si nalije v roke — in s tem si

oplakne obraz. No, in sedaj si morate pred-
stavljati njegov obraz, ko mu ostri duh od
močne rakije udari v nos! Seveda smo se
tudi mi smejali prav hudomušno na njegov
račun.

Skozi Belgrad in Zemun smo potovali
v Petrovaradin, da sebe in baterijo malo
popravimo. Tu smo čuli, da nas pošljejo na
Sočo. Kako veselje, da bomo tudi mi bra-
nili domačo zemljo; pa človek obrača, Bog
obrne. 2. decembra pride povelje, da ta-
koj odidemo na Donavo. Kam? V Oršovi
izvemo, da gremo na ladjah do Ruščuka.
Potovanje — pet dni — smo imeli krasno
in ogledovali smo bolgarsko zemljo. Na
parobrodu sem upotrebil te dni prosti čas,
da sem se malo seznanil z bulgarskim jezi-
kom. Koristilo mi je mnogo več kot sem
pričakoval od tega uspehov. In tako se
sedaj že precej dobro razumevam s tukaj-
šnjimi ljudmi. Čitati in razumevati pisano
ali tiskano je seveda še lažje. Ljudje in vo-
jaki so nam jako uslužni in dobri. In godi
se nam dobro. Ko smo prišli, smo se za-
čudili, da je tukaj tako še poceni, seveda
glede stvari, ki jih proizvaja dežela. Meso
je bilo 1 kg po 1 lev, maslo 1 kg 2 leva,
mast 3 leve itd. Seveda jemo tukaj samo
pečene kokoši in gosi. Tu ob Donavi so
obširna ravna plodna polja in pašniki, ki
so navadno ob visoko stoječi Donavi pod
vodo. Na teh pašnikih se pasejo velike
črede ovac, vidiš vole, bivole in svobodno
se paseče konje, male, kuštrave pa vendar
vztrajne. Začudili so se ljudje, ko smo mi
prišli na svojih visoko rastihi konjih. Na ži-
vilih ni tukaj pomanjkanja. Težko in za
drag denar se dobe pa stvari, ki se jih je
preje importiralo.

O vojski se tu malo pozna, več se go-
vori in čita. Vojakov, kot se vidi, ima Bol-
garija še dosti. Vsak vojak pa dober, kre-
pak, vztrajen, z malim zadovoljen. Inter-
esantno je, da tu ljudje in naravno istotako
vojaki vedo veliko več kruha kot mi in
manje mesa. Pred Rumuni nimamo strahu;
je vse mirno in na meji se strogo pazi, da
se z nobene strani ne da povoda za nastop
z orožjem. Drugo seveda izvemo vse le,
kot vi, iz časopisov. Bolgarski časopisi re-
producirajo ponajveč nemške časopise in
avstrijske, položaj po Rumunski se čita di-
rektno po rumunskih časopisih. Seveda
tam, kot poznano, vre, razumni politiki so
naravno prevpiti po kričavih, podkupljenih
po angleškem in ruskem denarju.

Bolgari tu žive v večjih vaseh skupaj.
Ta »sela« so prav tipična. Poti široke,
semintja na večjem, malo vzvišenem pro-
storu vodnjaki s koritom. Vodo se vleče na
večinoma prtične, poleg nekoliko gospo-
darskih poslopj. Zraven so še obširne nji-

ve, vse skupaj pa je ograjeno z velikim
ta način kot se vidi po Ogrskem. Hiše so
plotom ali pa z nasajeno akacijo. Tudi dru-
gega sadnega drevja ne manjka. Ko stopiš
v to ograjo, te najprej s prav peklenkim
lajanjem pozdravi velik ovčarski pes. To je
pa ponoči včasih prav neprijetno. Pravijo,
da jih drže zavoljo tega, ker se v zimskem
času prikladijo volkovi prav do vasi. En-
krat sem se slučajno vračal v selo že v
mraku z enim tovarišem, pa naju napade
do 20 takih mrcin. Ni nama drugega pre-
ostalo, da jih držimo v strahu, da sva se
poslužila najinih revolverjev in da sva jih
poslala nekoliko na drugi svet.

Ob dnevu vidimo prav malo ženskega
sveta. Samo proti večeru pridejo pred
ograje ter po ženski navadi kot pri nas
klepečejo. Seveda doma so prav pridne.
Poznane so vendar njih domače tkanine.
Kar potrebujejo za dom perila, vse same
napravijo tako, da vsaka devotka, ki se
poroči, prinese tudi možu celo perilo. Po-
leg tega mora še za svatbo skrbeti, ker je
običaj, da mlada poročenka obdari vsa-
kega gosta s kako brisačo, rutami i. dr.
Zato se pa tudi jaz vsaki »gospozi« pri-
poročim, da me pozove na svojo svatbo.
Ako bom imel tako srečo, bom pa ob pri-
liki pisal. Ker razumem že malo bolgarski,
sem se že spoprijateljil s tukajšnjo inteli-
genco: učiteljstvom in popom. Učiteljstvo
deluje tu jako dobro ter je istotako brižno
kot pri nas za dobrobit svojega naroda. Za
verske običaje se morem samo malo zani-
mati. Te dni sem videl en pogreb, ki sem
ga radovedno opazoval. Najprvo neseta
dva fantiča zastave, nato pride pop, velika
častitljiva postava z dolgo brado, ki nosi
molitveno knjigo in škropilnico, nato en z
volmi vprežen voz. Tu so vozovi kot pri
nas, samo na vozu so vse štiri strani z de-
skami obite in te deske so na zunaj bogato
poslikane z narodnimi motivi, kot se jih
vidi na tkaninah. Barve prevladujejo ze-
lene, rdeče, bele. Torej na takem vozu je
ležala odprta krsta, na straneh dve sveči
in za krsto sta čepeli po turško dve ženski,
ki sta se semintja preigibali in glasno »la-
mentirali«. Za vozom je šlo v večjih skupi-
nah nekaj žensk. Od časa do časa se je
spreved ustavil in pop je voz blagoslovil.
žili najprvo odprto krsto, pop je z vodo in
žili najprve odprto krsto, pop je z vodo in
zemljo mrtveca blagoslovil, nato so krsto
zaprli in zakopali.

Živinoreja in poljedelstvo je tu glavno
delo in tudi glavni zaslužek. Velike črede
ovac skrbje za volno, voli delajo na polju
in bivoli. Mesto krav imajo dosti bivolov.
Od teh je mleko zelo gosto, a prav dopada
mi surovo maslo, popolnoma belo. Konji so

majhni, zelo kuštravi, pa zelo vztrajni in
jako živahni. En tak konj stane 500 do 600
levov, medtem ko vol ali bivol 300 do 500
levov. — Dvorišča so pa kot ustvarjena za
perutnino, posebno za gosi in race. Zelo se
pa povsod opaža velika čistoča, čigar smo
posebno mi veseli, ker stanujemo v navad-
nih kmečkih hišah.

Tako sem malo naklepetal, kar mi je
posebno padlo v oči, seveda ne vem, kol-
iko vam bode služilo. Upam pa, da vam
bodem mogel ustmeno več povedati o Bol-
garih.

Rumunija in Bolgarija.

Ententa rovari z uspehom.

Berlin, 12. marca. Posebni poročeval-
lec »Vossische Zeitung« poroča iz Sofije:
Tukajšnji diplomatični krogi so dobili iz
Rumunije vesti, da je rovanje tamošnjih
ententinih diplomatov dosti večje in bolj
učinkovito, kakor pa je bilo doslej znano.
Ententinih diplomatov se je posrečilo del
politikov spraviti na svojo stran. Med temi
krogi in pristaši nevtralnosti se sedaj bije
ljut boj.

Še vedno se gotovo ne more reči, kako
bo odločitev padla in če prinese to posle-
dico, da Rumunija nastopi.

Verjetno bo, da se poslanik Derussi,
katerega pričakujejo v nekaj dneh, vrne
v Sofijo z važnimi navodili in na podlagi
teh navodil bo razmerje med Bolgarijo in
Rumunijo stopilo v odločilno stopnjo. Zato
napeto čakajo Derussija.

Rumunski poslanik se vrnil v Sofijo.

Berlin, 13. marca. »Berliner Tageblatt«
poroča 11. t. m. iz Sofije: Rumunski posla-
nik Derussi, ki je bil pet mesecev na do-
pustu, se je včeraj pripeljal iz Bukarešte.
Popoldne ga je sprejel Radoslavov.

Napadi na rumunsko vlado.

»Frankfurter Ztg.« poroča 11. t. m.:
Po daljšem odmoru znani prijatelj Rusov
Mille v svojem »Adeverulu« zopet ostro
napada vlado. Skrbi ga, da bi nemška
zmaga pri Verdunu znala ovreči vse en-
tentine račune in zato v članku »Nesram-
nost« očita vladi, da se tekom cele dolge
vojne ni odločila za noben odločilen korak
in tako se je bati, da bo tudi sedaj v dva-
najsti uri zamudila pravi trenutek. Bratia-
nujevo časopisje pa odgovarja: »Mille je
proti nam nesramen. Izziva nas, da lahko
reče, da se vsled pomanjkanja potrebne
enotnega razpoloženja ni začela odločilna
akcija.«

LISTEK.

Rim za časa vojne.

Rim, meseca marca.

Potovanje tu sem je bilo vsled ponov-
nega pregledovanja potnih listin in policijs-
kega zaslišavanja zvezana z mnogimi ovi-
rami. Strah oblasti pred ogleduhi in izda-
jalci tekom vojne ni ponehal, marveč se je
še raje povečal ter meji na smešnost. Na
zadnji postaji pred Rimom, v Monte Ro-
tondo, so še enkrat z največjo natančnost-
jo pregledali moje papirje in mi izdali po-
velje, da se takoj pri prihodu v Rim javim
na policiji.

Kot ena glavnih znamenitosti se mi je
tako pokazalo prebivalstvo samo v svoji
naravnost samopašni vojni nervoznosti, ne-
miru in presenetljivi lahkovernosti. Najfan-
tastičnejša govorica se takoj razširi in do-
gajajo se neverjetni slučajji. Tako se po-
navlja tu z neomajljivo gotovostjo trditev,
da Nemci zastrupljajo vodnjake. Na Piazza
Navona so prijeli avstrijskega vohuna v
trenotku, ko je hotel zastrupiti vodo v ve-
likem Berninijevem vodnjaku s kolernimi
bacili; po ugotovitvi identitete se je pa po-
kazalo, da je bil to miren holandski potnik,
ki je bil zatopljen v ogledovanje baročnih
kipov. Vsak dan se dogajajo enako težke
zmote proti laškim častivrednim državlja-
nom. Nek star rimski notar n. pr., velik pa-
triot in za nameček še član Narodnega dru-
štva, se je vrnil iz Vicenze in na Piazza Co-

lonna pripovedoval nekemu prijatelju, kaj
je bil videl v vojnem ozemlju. Neki mimo-
doči gospod je ujel narobe par besed, sma-
tral pripovedovalca za ogleduha, hotel re-
šiti domovino in sklical skupaj ljudi. V hipu
je navalila na notarja kopica ljudi, ga tež-
ko ranila in podrla na tla. Prebivalstvo je
polnoma izgubilo glavo in oba spola se da-
sta zapeljati do krutosti in surovosti; vsak-
dor sluti v svojem bližnjiku izdajalca ter
verjame največje neumnosti.

Življenje na ulicah je v splošnem tako
živahno kakor navadno v mirnih časih; na
Korzu se gnetejo ljudje kakor vedno zapo-
sleni ali sladko pohajkujoči, izločena okna
so sijajno razsvetljena in velike kavarne
Aragno, Faraglia itd. so prenapolnjene.
Toda za to zunanjo sliko se vendar skri-
vajo znatne izpremebe. Mala trgovina je
uničena, pa tudi velike trdke so težko
trpele. Na Piazza Venezia pred nedovrše-
nim narodnim spomenikom je vedno živah-
no vrvenje; na bele stopnice »Oltarja domo-
vine« polagajo cvetlice in vence za v vojni
padle.

Na tem mestu se more vedno slišati
nepoklicance, kako razlagajo voljnim poslu-
šalcem svojo dvomljivo strateško modrost.
Neki gospod, ki je bil videti ljudskošolski
učitelj, je zbral krog sebe venec vnetih po-
slušalcev, ko je izvajal primeroma med Ca-
dorno in Napoleonom I., ki sta si po njego-
vem v mnogočem podobna. Poslušalci so se
še le razpršili, ko je prikorakal mimo z god-
bo na čelu neki pešpolk v vojni opremi, ki
je odhajal na fronto. Po zraku so zaorili
klici: »Živela Italija! Dol z Avstrijo!« Sicer

je pa sosedni beneški trg navajen takih kli-
cev še izza mirne dobe.

V izložbenih oknih na Korzu, via Na-
zionale, na trgih in cestah so vsepovsod
razstavljene slike d' Annunzia, Garibaldi-
ja, kralja in kraljice, ministrov in genera-
lov, k temu razglednice s Trstom, Gorico
in Tridentom, sploh vse, kar more služiti v
podžiganje šovinističnega duha med pre-
bivalstvom. Ni ga italijanskega dečka, ki
bi ne imel svoje puške ali lesene sablje ali
ki bi ne nosil vojaške uniforme. Knjižarne
so prenapolnjene z vojnimi spisi, povsodi
ti kriče naslovi: »Zmagati moramo!« »Il-
lustrirana vojna«, »Odgovornost Avstrije za
svetovno vojno«, »Izdajstvo Bolgarije«,
»Vun z barbari!« Zasmehljive razglednice
in karikature morajo služiti v podpihova-
nje in slepitev ljudstva ter se ti vsiljujejo ob
vsakem koraku. Sicer so pa ti proizvodi
naravnost odvratno trapasti in neokusni;
Nemci, Avstrijci, Turki in Bolgari se na
vse mogoče načine sramote in smešijo, nji-
hovi vladarji surovo psujejo; na nekaterih
razglednicah so naslikane avstrijske čete
bose in oblečene v cunje, namesto pušk so
oborožene z gorjachi. Velikansko gredo
v denar tudi ovratne igle z d' Annunzijevo
sliko, ki so baje narejene iz uplenjenih so-
vražnih topov. V kinih se na sleparski na-
čin slave junaštva italijanske armade in nje-
nih zaveznikov. Na vsakem sporedu je tež-
ko pričakovana točka z neizogibnimi av-
strijskimi ujetniki; tedaj nastane prenapol-
njeno gledišče kletka divjih zveri, orijo se
sto- in stoglasni kriki: »Smrt Avstrijcem!
Dol z barbari!«

Vojna je mesto na zunaj izpremenila. Sta-
re zgodovinske palače z mračnimi zidovi
so izgubile trdo strogost svojih mrtvih fa-
sad. Cel Rim se zdi kakor nakiten za ne-
minljivo slavlje, na glavnih cestah se vi-
jejo dolge zastave v italijanskih, francoskih,
angleških in ruskih barvah, na katerih pla-
polajo v vetru veliki prapori, okna krase
zvezni zastavic in s trakovi v narodnih
barvah je okrašeno blago v izložbenih ok-
nih. Tovarne za čevlje, modne predmete in
perilo nudijo začudenim kupovalcem do-
movinske alpinske čevlje, bersaglierske
klobuke, ovratnice z savojskim križem,
Garibaldijeve žepne robce in z rdečim kri-
žem okrašene denarnice, mape, belečnice
itd. Razsipna poraba zastav, barv in cvetlic,
s katerimi krase bogatini svoje balkone,
dajejo mestu sijajno slavnostno lice; zdi se,
kakor bogata dama, ki vsak dan slavi ve-
sel dogodek in radost se zrcali v očeh spre-
hajalcev na glavnih cestah na Monte Pin-
cio in Villa Borghese.

Ti ljudje s smehljajem na ustnicah, te
dame v svetlih oblačilih, množice, ki se ne-
prestano gnetejo po kavarnah in gostilnah,
orkestri, ki igrajo kraljevo koračnico, Ga-
ribaldijevo himno ali tripolitansko pesem,
da odmeva na cesto, imenitne kočije, v ka-
terih se vozijo smejoč se in parfimirane
dame v Villa Borghese, prenapolnjena gle-
dališča in vihrajoče zastave — ali se vse
to res spodobi za prestolnico države, ki je
zapletena v težko vojno, katere meje so
ogrožene, katere sinovi trumoma padajo
na bojišču? Prizor, ki vzbuja začudenje in
žalost.

Novi rumunski poveljniki.

»Frankfurter Ztg.« poroča 12. t. m. iz Bukarešte: Dne 14. aprila bodo imenovani novi poveljniki treh rumunskih armad. To so generali Averescu, Cotesco in Presan.

Pozivi v Bolgariji.

Sofija. (K. u.) Pod orožje je vpoklican letnik 18. t. m., ki bi bil sicer vpoklican tudi v mirnih časih.

Vrnitev na dopustu se nahajajočih bolgarskih junakov na bojišče.

Iz Sofije se poroča, da so se dne 9. t. m. vrstile na bojišče one bolgarske čete, katere so odšle, potem ko so premagale Srbe na dopust.

Gregorijanski koledar v Bolgariji.

Sofija. Vlada je predložila sobranju zakonski načrt o uvedbi gregorijanskega koledarja s 1. aprilom 1916. Po zakonskem načrtu se pomakne štetje dni za 13. dni naprej. Pravoslavni cerkveni prazniki se praznujejo letos istočasno s katoliškimi. Postava o gregorijanskemu koledarju je zagotovljena, ker mu pritrjujejo malo ne vse opozicijske stranke.

Bolgarska uprava v Stari in Novi Srbiji.

Berlin, 12. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Sofije: Bolgarsko notranje ministrstvo je novo ozemlje razdelilo v 17 okrožij in 86 okrajev. Značilno je, da ta sodišča in okraji obsegajo celo staro in novo Srbijo razun Belgrada, ki tedaj ne spada pod bolgarsko upravo.

Bolgarsko sobranje obišče Dunaj in Budimpešto.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Sofije: Avstrijski poslanik grof Tarnowski je v imenu predsedstva avstrijskega in ogrskega državnega zbora povabil bolgarske poslance, naj obiščejo Dunaj in Budimpešto. Sobranje je sprejelo vabilo. Začetkom aprila po končanih posvetih sobranja obišče večje število bolgarskih poslancev Dunaj in Budimpešto.

Odlikovanja.**Odlikovanja.**

Najvišje pohvalno priznanje je dobil višji štabni zdravnik dr. Mihael Kos. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak Julijan Kenda in desetenik Andrej Petelinšek, oba pri 151. črnovoj. bat.; ognjičar 35. črnovoj. bat. Anton Uršič; praporščak 5. dom. p. Karel Suša, pri 153. črnovoj. bat.; višji nadglednik finančne straže Matej Kašnik, pri 8. lov. bat.; tit. poddesetnik 7. pp. Josip Klinar; rez. praporščak 3. dom. p. Ludvik Šegula; rez. desetenik 5. dom. p. Franc Jurc, pridelen 37. dom. p.; desetenik 17. pp. Mihael Okorn. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: kadet Josip Kerstein, poddesetnik Josip Ujčić in infanterist Avrelj Longo, vsi pri 5. dom. p.; predmojster Mihael Čepuš, topničarji Matija Milevoj, Josip Pincan in Josip Širotič, vsi pri 22. dom. polj. havb. div.; strelec koroškega prostov. strelskega polka Ernest Hribar; infanterist 97. pp. Franc Skamperle.

Odlikovanja pri 27. domobranskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil četovodja Ivan Vodenik. — V drugi sta dobila srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste četovodja Ignacij Gričar in desetenik Miroslav Ebner. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: rez. sanitetni praporščak Josip Sekula, četovodja Franc Ramovš in enol. prost. desetenik Danilo Fon, rez. praporščak Ivan Trdina, narednika Franc Tičar in Ivan Boštjančič, desetenika Vinko Perovšek in Josip Kaus, poddesetnik Ivan Zupan, infanteristi Alojzij Bambič, Florjan Stare in Mihael Hribnik. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: črnovoj. štabni narednik Josip Urbančič, narednik Mihael Schulz, tit. narednik Jakob Hermann, četovodja Ivan Plattner, desetenika Franc Hode in Franc Rafler, infanteristi Ivan Kernc, Ivan Mareš, Franc Schotten, Ivan Dietrichstein, Anton Arko in Anton Makovec, narednik Jakob Bohte, četovodja Jakob Scherz, desetenika Ivan Šega in Anton Dolinšek, poddesetenika Andrej Weingerl in Vencel Zettel, infanterista Peter Gazvoda in Karel Klima, narednik Franc Gril in infanterist Josip Belchar.

Odlikovanja pri 27. črnovoj. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: črnovoj. narednik Anton Klun, črnovoj. četovodja Josip Kren in črnovoj. infanterist Franc Peterlin, rač. podčastnik Edvard Reitz in infanterist Avgust Tossi. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: štabni narednik Leopold Treben, naredniki Franc Schüttner, Ivan Kuhar, Ivan Danklmayer, Karel Porubsky, četovodji Franc Zehrer in Josip Maule; desetenik Ivan Ilovaj; poddesetenik Ferdinand Gorišek; infanteristi Karel Turk, Ivan Škulj in Tomaž Severa, častniški namestnik Ludvik Svoboda, štabni narednik Florjan Perc; črnovoj. narednik Ivan Lepre; četovodje Karel Eibler, Ivan Trost, Franc Beer in Herman Rat; desetenik Franc Pongrac, poddesetenik Anton Glavič in infanterist Ferdinand Walcher.

Odlikovanja pri 26. dom. polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: rez. praporščak Roland Atzler, Luka Cap, Josip Tausendschön in Karel Kaiser, rez. kadeti Leon Hlynka, Franc Križanič, Karel Šetina in Franc Čirič, štabni narednik rel Šetina in Franc Čirič, štabni narednik narednik Jakob Rebernak, enol. prost. četovodja Ervin Rauschl, četovodje Franc Čuk, Josip Lešnik, Sigmund Rudolf in Alojzij Sterban, enol. prost. desetenik Emerik Zeilhofer, deseteniki Franc Hrga, Josip Kolar, Josip Mikolič, Anton Novak, Stefan Plahuta in Franc Steidl, poddeseteniki Ferdinand Baumann, Franc Blažič, Maks Haider Franc Pfeilar in Emil Peklar in infanterist Ivan Klakočar. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poddesetenik Miroslav Stoisser, infanterista Ivan Flis in Alojzij Janežič, rez. praporščaki Franc Dequal, Karel Fink in Svatopluk Sponer, rez. kadeti Jolij Friedl, Srečko Kavčič, Oton Klepp in Julij Philipek, narednika Alojzij Levart in Otmar Scheichenbauer, rač. podčastnika Karel Novak in Adolf Schlainberger, enol. prost. četovodja Viljem Križanec, četovodje Maks Ozimič, Franc Cvetko, Franc Eberhart, Franc Ferlec, Ernest Gaisher, Josip Hödl, Leopold Hojden, Ivan Kermauc, Franc Krošl, Alojzij Marčič, Anton Mlakar, Franc Puchinger in Franc Vidmar, tit. četovodja Ivan Reiter, enol. prost. desetenika Anton Mohor in Hugon Plhak, deseteniki Leopold Drozg, Ivan Gabrovec, Matija Golob, Karel Graf, Ivan Kmetič, Alojzij Lackner, Ivan Mock tudi Moogl, Josip Muster, Nemec Franc, Franc Skale, Franc Slatinek, Miroslav Strohmaier in Josip Zimmermann, poddesetenik Franc Babič, Karel Fischerauer, Franc Goršek, Franc Hengsberger, Peter Kohlbacher, Ivan Kolarič, Bogomir Koron, Ivan Kumpič, Franc Osman, Josip Otorepec in Gustav Pavlič, infanteristi Mihael Cafuta, Franc Divjak, Franc Drač, Konrad Ekerl, Karel Fliesser, Mihael Gaar, Ivan Haider, Josip Klemenčič, Ivan Krašovec, Mihael Kroflič, Franc Krollegger, Mihael Lešnik, Ludovik Meglič, Ivan Natrik, Josip Orgl, Josip Partenschlager, Fr. Šiška, Franc Žunec, Alojzij Žunec, Alojzij Sever, Franc Žnidar, Avgust Sojko, Franc Stelzer, Rudolf Čokl, Ivan Vračko, Ivan Žnidar in častniški sluga Mihael Duda.

Odlikovanja pri 4. domobranskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: četovodja Peter Grohar, poddesetenik Franc Sachadonig, infanterista Josip Balland in Anton Videmšek, rezervni praporščak Karel Jellenigg, rez. narednik Miroslav Godec. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetenika Josip Rebernik in Albert Gradišnik, infanterist Vinko Pogačnik in nosilec ranjencev Ivan Ferfolja, infanterist 27. dom. p. Anton Brulec, pri 4. dom. p., desetenik Pavel Ferčnik, infanterista Jakob Mezek in Andrej Kos in nosilec ranjencev Ivan Jurič.

Pogrešane družine s Primorskega.

Ana Fortunat iz Gorice, Via Antonio Tomzig 26, ki stanuje sedaj v Kamnigori št. 56 na Gorenjskem, iščem gospo Marijo Plesničar s petimi otroci, ki je stanovala v Gorici, Via della Peregola št. 4; iščem tudi gospo Marijo Milost, gostilničarko v St. Mavru pri Gorici, Ivano Fon in Marijo Fon iz Iderskega pri Kobaridu, po domače Košorogovi. — Anzelin Veronika išče svojega brata Kodermac Leopolda iz Fojane. Kdor bi o njem kaj vedel, je naprosen, da sporoči na naslov Anzelin Veronika, begunsko taborišče Bruck a. d. L., Bar. XIII-15. — Iščem svojega očeta Jožefa Komavli, starega 74 let, ki se je nahajal kot civilist zadnje čase na svojem stanovanju v Pevmi št. 183 pri Gorici, Primorsko; odpeljan je bil v Gorico, sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Kdor bi kaj vedel o njem, naj mi blagovoli pisati na moj naslov: Anton Komavli, Barackenlager, Bruck a. d. Leitha, Baracke 10, Zimmer 130. — Milinko Vučkovič iz vasi Marinac, Kotar Plevlje, poizveduje po svoji družini. Obvestila naj se naslove na župni urad v Podragi. P. št. Vid pri Vipavi. — Žagar Herman, Fluchtlinglager, Baracke 16, Zimmer 4, Bruck a. d. Leitha, išče Jožefa Žagar, doma iz Žage pri Bovecu. — Koren Anton, St. Ana, Spital Gngl bei Salzburg, vljudno prosi proti povrnitvi stroškov, kdor kaj ve, kje se nahaja Lovrence Volarič iz Smasti št. 3, naj mi naznani, če mogoče, njegov naslov. — Ana Fortunat, stanujoča v Kamnigori Nr. 56, Gorenjsko. Prosim vljudno, kdo ve kaj, kje se nahaja moja sestra Marija Petrica, ki je ob izbruhu vojne z Italijo služila v Kostanjevici nad Kanalom pri orožnikih, Primorsko. Enako nečakinja Marija Petrica, ki je bivala v Kobaridu št. 19, podomače pri Madonu. In kje se nahaja g. Maks Maurič, uradnik, ki je bil v službi v Krminu, doma iz Medane, Brd, Goriško. Prosim, kdor bi kaj vedel o teh družinah, naj blagovoli sporočiti na gorenji naslov. — Kdo ve kaj o mojih starih sestrah in bratih Sok in bratih Valentinu in Ivanu, bivajočih pred vojsko v Kredu h. št. 17 pri Kobaridu. Jožefa Sok, ulica Carentia št. 14,

IV. nadstr., Trst. — Antonija Mlekuš iz Podturna št. 45 pri Bovecu poizveduje o svojem 74letnem očetu Andreju, ki se je vračajoč iz Soče domu po nekatere reči ne ve se, kam izgubil. Pojasnila na Marijin dom, ulica Risorta 3, Trst. — Rafael Jerončič se nahaja kot begunec v Steinklamm bei Rabenstein, Barackenlager Nr. 6, N. Oe., išče svoje domačine iz Kostanjevice, od Marije Celj nad Kanalom, nadalje išče Andreja Mugerli, Ivana Žnidarčič, Kristjana Peternel, Ivana Blažič, Albereta Mugerli, Andreja Žnidarčič, Cirila Peternel in Antona Vidič s Trebeža pri Kostanjevici in Ivana Jerončiča. — Franc Marenčič, Zalog št. 26, p. Dev. Mariji v Polju pri Ljubljani, išče svojega tasta Mihaela Skubin iz št. Lovrenca pri Neblem, ki je odšel z živino meseca maja 1915, in svaka Avgusta Skubin, ki je šel tudi takrat k vojakom, in sicer k 27. dom. p. — Josip Čebokli, Böckstein bei Salzburg, išče svojo hčerko Pavlino Čebokli, Stanovišče št. 33 pri Kobaridu. — Ana Kutin, Barackenlager 19-10, Bruck a. d. Leitha, išče svojo setro Kotil. Šulin, ki se je nahajala kot bolniška strežnica v centralnem semenišču v Gorici, in od katere že od septembra ni nobenega glasu. — Albin Terčič, k. u. k. Festungst. Reg. Nr. 4, 4. Reskomp., Lošinj, Istra, išče svojo družino in svoje starše, doma iz št. Ferjana št. 148 pri Gorici. — Erzetič Franc, k. u. k. Etappenassistentkomp. Nr. 13, Landwehrbaracke 2, Celovec, išče svojega brata Ferdinanda iz vasi Brezovka, županstvo Kožbana.

Poslani naslov. V št. 47. z dne 28. februarja vpraša za svoje Janez Gregorčič, k. u. k. Flugzeugdepot I. Prvi brat Josip Gregorčič, k. u. k. Divtefabt. 18, Feldpost 304, drugi brat je v Galiciji, njegov naslov dobi pozneje. Drugi sorodniki so internirani v Italiji.

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Franc Robič, 17. pp., 4. marškomp. Zadnjič se je oglasil 6. februarja leta 1915. iz Budimpešte. Pojasnila prosi proti nagradi Alojzij Robič, Vič-Glince št. 83 pri Ljubljani. — Kdo ve, kje se nahaja Kovšca Jožef, Arb. Abtlg. 201-97. Feldpost 140. Iz Srbije je pisal v začetku decembra 1915, pozneje pa nič več. Da se njegove starše potolaži, prosi blagohotnega obvestila Kmet Herman, nadučitelj v Colu nad Vipavo. — Pogreša se vojak Simon Čelan od 87. pešpolka, 4. stotnija, že od 22. oktobra 1915;

Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli to sporočiti očetu Andreju Čelan, posestniku, pošta Cirkovce pri Pragerskem, Štajersko. — Kdo ve kaj o Alfredu Pirich, rez. praporščaku c. in kr. B. H. Inf. Reg. št. 4., 6. Feldkomp.

Od junija 1915 ni sledu o njem. Njegov oče Andrej Pirich, Via Scoglietto 40, Trst. — Pogreša se Karol Medic, službe pri c. in kr. pešpolku Lir. 27 v Ljubljani. Začetkom mobilizacije je bil častniški sluga pri nekem nadporočniku, pozneje pa pridelen baje neki stotniji. Od septembra meseca 1914 ni nikakega poročila več o njem. Ako bi kdo vedel kake podatke o njem, prosi se, da sporoči proti povrnitvi stroškov njegovi ženi Julijani Medic, Toplice, Kranjsko. — Anton Roth iz Srpence št. 70, sedaj v Reservespital Nr. 4, Baracke 6, Graz, Liebenau, prosi, ako bi kdo kaj vedel od njegovega brata Jož. Roth, od katerega ni že 10 mesecev nobenega glasu. Služil je pri Inf. Reg. Nr. 40 v Mosonu na Ogrskem. Pojasnila na zgorajšnji naslov. — Pogreša se poddesetenik Nikolaj Rožman, c. in kr. črnovojniški bataljon 157, III. stotnija, II. vod.

Zadnjič se je oglasil 5. novembra 1915. Nato je bil

14. ali 18. novembra ranjen in od takrat ni od njega nobenih poročil. Če kdo ve, kje se nahaja, se vljudno prosi, da to naznani njegovi ženi Mariji Rožman, Boršt, pošta Gradac, Bela Krajina. — Pogreša se poročnik 71. pp. Anton Vovk, za katerega se ne ve že pet mesecev ničesar. Pojasnila prosi njegova mati Vovk, Ljubljana, Ravnikarjeva ulica št. 15. — Pogreša se že 13 mesecev Ivan Novak, 27. dom. p., 3. stotnija. Pojasnila rosi njegova žena Mici Novak, vas Predstruga, p. Videm—Dobrepolje, Dolenjsko. — Pogreša se že osem mesecev Jožef Rožanec, ki je služil pri c. kr. 97. pešpolku, pri I. stotniji, III. vod. Komur bi bilo kaj znanega o njem, kje se nahaja, naj blagovoli sporočiti njegovim staršem na naslov: Ivan Rožanec, Begunje pri Cerknici, Notranjsko. — Ignacij Ivančič, K. u. k. Korp. Puchsbaumgasse 55, Schule, Wien X, išče Ivana Ivančič in Andreja Koren iz Smasti št. 1 in 7 pri Kobaridu, katera služita pri 97. pešpolku.

Slovenske žrtve za domovino.

Iz Trnovelj v vojniški župniji nam pišejo, da je dne 5. decembra 1915 pri Peči v Črnigori padel junaške smrti 22letni mladenci, zidar Anton Gaber. — Dne 29. febr. t. l. je umrl vojak Ferdinand Grozl od Sv.

Antona v Slov. goricah. — V Plznu na Češkem je dne 26. febr. t. l. umrl za vojnimi nasledki Jožef Hribar iz Sromelj pri Brežicah. — Na laškem bojišču je padel dne 14. jan. Martin Jakolič iz Braunsveiga pri Račah. — Iz Galicije pri Zalcu se poroča, da je umrl dne 18. febr. v Nabrežini vsled ran, dobljenih na Doberdobski gorski planoti, Edvard Laznička, p. d. Novak, posestnik na Gorici. — Umrl je v cvetu 18. let v službi domovine vrl mladenič Tomaž Knez z Račkega vrha pri Kapeli. — Umrl je dne 16. febr. v vojaški bolnici v Lebringu na Sred. Štajerskem vrl mož Simon Kovarčič, posestnik v Črešnjevcih pri Radgoni, v 50. letu svojega življenja. — Na severnem bojišču je dne 9. avgusta 1915 padel Josip Obšer, doma iz št. Ilja pri Velenju. — Padel je 5. sept. 1915 v glavo zadet na severnem bojišču pri Muszkarowu v Galiciji infanterist Ljubljancan Franc Golob. — V blagor domovine so tudi žrtvovali svoje življenje vojaki: Gražar Klemen, padel na južnem bojišču; Viktor Stular, padel na severnem bojišču; Pavel Kumer, umrl vsled bolezni, zadobljen na bojišču. Vsi trije so bili doma iz Dolinč nad Pliberkom.

Pismo palra Janeza iz Gorice.

Pater Janez, ki še vedno vztraja v goriškem samostanu med točo sovražnih krogel, piše preč. p. gvardijanu v Sv. Križu sledeče pismo: Gorica, 1. marca 1916. Visokočastiti p. gvardijan! Mi se gibamo počasi. Vsako stopnjo treba petkrat dobro premisliti — napeto poslušati, pokukati v zrak, potem šele iz kleti po shrambah stikati za semeni. Gotovo mislite, da jih ne dobite. Kar so jih še granate pustile, Vam jih radi pošljemo, sami jih najbrže ne bomo veliko rabili — ne bo prilike spraviti jih v zemljo. V petek, dne 3. t. m. Vam jih pošljemo po pošti en paketelček. Dobite jih na pošti — na Cesti — že isti dan. Z bojnega polja so, s krvjo poskropljene in ekrazitom pokajene — gotovo bo izvrstno uspevalo. Pa tudi mi imamo prošnjo do Vas. Sveče so dogorele — za praznik sv. Jožefa bi radi novih. Prosimo torej, pošljite 12 srednjih in 12 kratkih na pošto. Postiljon je že naprošen, da jih vzame s seboj. Že vnaprej Vam izrekamo hvalo za prijaznost.

Spanje je kilavo, streljanje gosto ko ješpren. Granate so tolste kakor pitan prešič. Včeraj so padale v mesto, in sicer na municipij in okolico. Te dni ponovno v vile Beckmann in malo semenišče. Tudi v žensko bolnico je telebnila ena in so bolniki odstranili. V Biljah je ubila granata 20 oseb in gostilničarko. In tako vsak božji dan kaj novega. Kamor trefi — trefi, kaže Dalmatinac — samo da bi ljudi ne klalo.

Ta teden pa vendar dobimo konečno eno delavno pomoč. Najbrže pridejo p. provinc. vikar sam — drugih si bo težko kdo upal. Ako bi bil jaz v njihovi koži, bi tudi ne silil v teh razmerah v Gorico.

»Zidar Saba s pipo« kuha po naročilih občine za približno 50 revežev. Lonce ima na štedilniku, da mora na stolici stati, ko meša »meneštro«. To bo šele fotografija (Znano je, da je v eni zadnjih številkih pri nesel »Interessantes Blatt« sliko junaškega Sabasa, brata-vratarja, ki je bil svoje dni ranjen od sovražne granate. Seveda je ime imenovan list — kakor že večkrat — smolo, da prinaša kot brata Sabasa čisto drugega patra kot zidarja, ki popravlja samostan, s pipo v ustih, in to ni fotografiranje v Gorici, ampak v čisto drugem kraju. — Op. uredn.)

Kiša pada — s stropov curlja kakor v Postonjski jami — po hodnikih plavaje žabe. Vesel pust vsem, ki so dobre volje. Priporočamo se v memento. Z udanim pozdravom p. Janez.

Primorske novice.

Goriška izpraševalna komisija za občne ljudske in meščanske šole v — Ljubljani. Ker spričo vojnih dogodkov v novemberskem roku 1915 pred naš omenjeno komisijo ni bilo usposobljenostnih izpitov, so izrazili prizadeti primorski učitelji (zlasti slovenski, kajti hrvatski lahko polagajo izpite pred izpraševalno komisijo v Kastvu, italijanski pa v Kopru ali v Trstu) željo, naj bi se jim izpregledal izpit za usposobljenje z ozirom na izredne razmere. Tej želji se z ozirom na zakonite določbe ni moglo ugoditi. Pač pa je stavilo predsedstvo zgoraj imenovane komisije, uvažujoč težki položaj provizornih učiteljev sloven, na Primorskem, predlog, da bi se zvršili prihodnji usposobljenostni izpiti (v pomladanskem roku 1916, brž po veliki noči) v Ljubljani, kjer itak biva precej komisijških članov goriških. Prostor in dnevi za izpite se določijo v dogovoru s predsedstvom ljubljanske izpraševalne komisije ter se objavijo v novinah. — Ker je upravičena nada, da se ti predlogi sprejmejo, je vodstvo prizadetih učiteljev slovenskim na Primorskem, da vložijo takoj potem šolskega vodstva na pristojni okraj. Šolski svet pravilno opremljeno prošnjo, da jih pripusti k usposobljenostnemu izpitu pred izpraševalno komisijo goriš-

ko v Ljubljani (Radeckega cesta 20, I. nadstrop.). Prošnja naj vlože tudi tak provizorni učitelj, ki izkaže samo eno leto prakse, a dokažejo, da jim je bilo nje nadaljevanje zabranjeno po vojni; učiteljem-vojakom pa se všteje vojaška služba za učiteljsko.

Iz Gorice. Še vedno dež. Sosed se je zopet oglašil in poslal v mesto in proti Kostanjevici do petdeset granat in šrapnelov. — Municipij razglša, da je strogo prepovedano polivati zelenjavne nasade z gnojnicami. — Vsled dolgotrajnega deževja je Soča močno narasla, ceste so se razmehčale in so polne blata. Delo na polju in vrtovih zastaja. — Danes je bilo cel dan brez dežja. Sovražnik zadnje večere zopet redno pošilja granate v mesto. — Kdor hoče iti v kako zaprto hišo v Gorici, mora imeti posebno legitimacijo od municipija, in sicer tudi tedaj, če je lastnik hiše. Hišni posestniki radi dajo strankam stanovanja brezplačno, samo da nekoliko pogledajo in popazijo na hišo. — Sedaj se toči v nekaterih gostilnah v Gorici črno pivo po 90 vinarjev vrček; dobi se pa le opoldne ali zvečer. Guljaž in košček kruha stane v gostilnah 1 K. Zadnji čas so otvorili mestno mesnico, kjer sečejo nekoliko cenejše meso. — Vsak dan je videti v mestu kmete iz goriske okolice, ki ponujajo na prodaj svoja teleta, katerih radi pomanjkanja krme ne morejo rediti. Nič boljše ni s prešičerejo.

Goriškimi mestnim članom družbe sv. Mohorja sporoča poverjenik, da je še mnogo knjig razdeliti; vsi tisti člani, ki knjig še niso prejeli, so vljudo naprošeni, da pošljejo poverjeniku, Jos. Čigon, bivšemu cerkveniku stolne cerkve, Cosevia št. 1, Gorica, svoje naslove, da se jim morejo poslati knjige. Ob enem se naznanja, da se v kratkih dneh zaključijo vpisovanje za nastopno leto in se stari in novi člani prijazno vabijo, da se čim preje oglašijo pri navedenem poverjeniku.

Škof dr. Karlin v otroški bolnišnici. 12. t. m. je premil. škof dr. Karlin v Trstu obiskal tamkajšnje otroško bolnišnico, opravil v kapelici sv. mašo in podelil nato petim težko bolnim otročičem sv. birmo.

Giosuè Carduccijeve poezije zaplenjene. Okrajno sodišče v Rovinju (sedaj v Pazinu) je zaplenilo knjigo »Poesie di Giosuè Carducci, 1850—1900«, deseta izdaja Nikolaja Zanichelli v Bologni iz leta 1913., ker je našlo v njej elemente, ki nasprotujejo §§ 64., 65. a, 350. k. z. in točki IV. zakona z dne 17. dec. 1862 ex 1863.

Iz Vipavske doline nam pišejo: Vino je že skoro vse prodano — prezgodaj! Sedaj ima ceno 140 K hektoliter. To je res visoka cena, a v primeri z oljem — 9 K kilogram! — in drugimi živili ne previsoka. Cena vitriolu in žveplu, brez katerih vinogradnik ne more obstati, tudi ne bo nizka, pa da bi se le sploh dobila v zadostni meri. Delo gre dobro od rok; vse se pridno giblje — žene, dekleta, otroci; pohajajo so izginili. Seveda lačen ni dobro pohajati, želodec glasno kliče: delati! Pohvalno se mora omeniti vrlo vojaštvo, ki rado pomaga posebno pri poljskih delih. V mnogih krajih pravijo: Bog varuj, da bi ne bilo vojakov, nič bi ne bili naredili. V vinogradništvu se pa tuji vojaki malo razumejo in bi želeli, da bi nam vojaška poveljstva poslala trtorje večjih vojakov. — Tako blizu fronte smo, pa živimo kot bi za vojsko ne vedeli. S tem pa ne mislim reči, da bi je tudi ne poznali, čutili in videli, le Italijana se tu nič ne bojimo. Vipavec pač dela svoje delo mirno naprej kot v mirnih časih in sam pri sebi misli: Božja volja je, laški izdajalec ne prederi. Z bojne črte se sliši k nam vse, tudi streljanje iz pušk in strojnic; dolge lise žarometov nas dosega jo in svetilne rakete se opazi, ali to se nam zdi že vsakdanje! Le ko se oglasi top velik s svojim do neba segajočim gromom in tudi po naši dolini zašklepetajo šipe v oknih, tedaj se spomnimo vojske in vse njene groze, spomnimo, da v naši bližini vlada smrt. . . ! In vse to nam je pripravil bivši zaveznik — prijatelj; v pohlepu po lepi naši domovini, a ne doseže tega nikdar ne, zato so nam porok naši vojak-junaki. Imamo vsakovrstnega vojaštva, vseh narodnosti; naši ljudje so dobri, radi jim dajo vsega če le imajo, vojaštvo jim ohranja le dobre spomine, osebno so priljubljeni Dalmatinci, ki so blagi in pošteni ljudje, obenem pa najhrabrejši borilci proti skupnemu sovragu. Lahko razumemo njih jezik, posebno naše in njih narodne pesmi znajo krasno prepevati. Kar se tiče pobožnosti, so menda med prvimi Poljaki. Videli sem jih, kako radi hodijo k maši, ko gredo mimo znamenja ali kapelice se spoštljivo odkrijejo. Zberejo se sami med seboj zvečer in molijo. Poljaki so res pobožen narod, v tem pogledu naj bi jih skušali mi posnemati! Tudi Madžare imamo, a naše ljudstvo jih sploh ne razume.

— Minuli petek bi lahko imenovali letalski dan, toliko jih še ni bilo nad vipavsko dolino; motorji so brneli v zraku kot čebele, ko roje. Videli smo pluti laško letalno brodov-

je proti Ljubljani, a takoj se vzdignejo naši letalci in dohite sovražnika. Zanimivo je bilo videti laškega velikana, kot bi se zaletale lastavice v kragulja so se zaletali naši proti njemu. Nepristano je bilo slišati pok strojne puške. Kragulj je padel omagan na tla. — Smrt blagega g. župnika Jos. Fabjana, našega rojaka, nas je močno pretresla. Nihče poročevalcev ni omenil do sedaj, kje je bil pokojnik doma, naj to storim jaz. Rojen je bil 20. aprila 1860. leta na Brjah, vas Furlani, v priprosti kmečki hiši; v ljudsko šolo je hodil v Rihemberku, gimnazijo in bogoslovne študije je dovršil v Gorici. Od svojcev je imel še brata, ki je živel pri Sv. Luciji z njim, in enega nečaka v rojstnem domu. Bil je splošno priljubljen, dober in ljudomil gospod. Sv. maša zadušnica se je brala v ponedeljek v farni cerkvi v Rihemberku. Blag mu bodi spomin!

Smrtna kosa. V Orehovljah je umrl Jožef Lestani (Kurator), cerkveni ključar in odbornik Hranilnice in posojilnice v Biljah. Bil je zvest pristav S. L. S. in splošno priljubljen in spoštovan. Družini naše sožalje. N. p. v m.!

Po odmoru osmih dni so padali 10. t. mes. zopet granate v Bilje, sicer pa vlada precejšen mir. Nesreče nobene.

Po enem letu se je oglašil. Jožef Sedmak, doma od Sv. Križa pri Trstu, je pisal zadnjič iz Karpato 5. marca 1915. Od tedaj ni bilo glasu o njem. Kljub iskanju nihče ni mogel poizvedeti, kaj je z njim. Dne 6. marca t. l. je pa pisal iz Irbita na uralskem pogorju, da se zdrav nahaja v ruskem ujetništvu.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu. V času od 27. februarja do 4. marca t. l. se je v Trstu rodilo 32 oseb, umrlo je 87 oseb in sklenili sta se dve poroki. Umrlo je torej 55 oseb več kakor pa se jih je rodilo.

Vpostavitve obrata električne ceste železnice v Trstu se je pričela. Prve poizkušnje so se izvršile pretekli petek na progi Boschetto—Campo Marzo. Najnižja taksa za vožnjo je določena na 14 vin.

Kruh v Trstu so pričeli peči z 20 odstotno priklado koruzne moke. Cena se je znižala za 4 h, tako da stane en kilogram kruha sedaj 56 vin. Krušne izkaznice se glase vsaka na 7 dkg kruha. Kljub temu, da 7 dkg kruha ne stane niti 4 vin., prodajajo krčmarji porcije po 6 vin., ki niti zdaleka ne tehtajo 7 dkg.

Pomanjkanje kave v Trstu je postalo zelo občutno. Grosisti zahtevajo za stot kave Santos od 950 do 1000 K.

S 1. aprilom t. l. se bodo na tržaškem magistratu izvršile pomembne izpremembe na škodo kamore.

Tržaški policaji so se preoblekli v vojaško (sivo) obleko. V službi so pridržali le še čelade.

Od 1. t. m. dalje so prehodne izkaznice za prihod v Trst in odhod iz Trsta do preklica ustavljene.

Pomanjkanje mleka v Trstu je postalo radi omejitve prehodnih izkaznic jako občutno. Na stotine žensk in otrok se drenja pred mlekarjo, ki dobiva mleko po železnici iz Istre. Cena je 64 vin. liter.

Samoumor. Zastrupil se je v Trstu 48 letni Peter Marinelli, ki je dolgo let služil kot uradnik v pisarni resilne postaje. Zadnji čas se mu je omračil um ter je bil nekaj časa tudi v blaznici.

Stroški tržaške mestne občine za reveže, brezposelne itd. L. 1915. je izdala tržaška mestna občina v dobrodelne svrhe 3,208,049 K, in sicer za vzdrževanje revežev v Pia Casa 642,121 K; za otroke v sirotišnicah in pri družinah nad 6000 K mesečno, za gojence v poboljševalnici 192,720 K; za reveže izven mestnih zavodov 1,170,733 kron 93 vin.; za brezposelne 1,050,465 K 36 vin.; za družine vpoklicancev 32,738 K 50 vin.; za istrske in furlanske begunce 119,569 K 23 vin.

Oglasil se je Franc Gabrielčič s Huma pri Kojskem, ki je kot srbski ujetnik prišel v Asinaro, okraj Sardegnja v Italiji. Piše, da je v njegovi družbi še več rojakov s Kojškega in iz Mirna.

Nova laška ofenziva?

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. marca. Uradno se razglša: Pomnoženo delovanje italijanskega topništva se je razširilo na celo bojno črto ob Soči. Popoldne smo odbili pri Selcih napad sovražnika.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 10. marca. (K. u.) Megla, sneg in plazovi, v ravnini neprestan dež in povodnji. Kljub temu vztrajajo naše neutrudljive in navdušene čete v svojih srečno pričetih ofenzivnih operacijah.

Pri Castello Sante (Val Lagarina) pri Citerni (dolina Terragnolo), pri Luserni (zgornja dolina Astico) in pri Marfer (Val Sugana) so se izvedle male in srečne akcije pehote. Naše topništvo je uničilo sovražna bivališča v zgornji dolini Seisera (Fella) in je obstreljevalo čete na pohodu v dolini Koritenca in na Slemenu (Krn).

Ob srednji Soči je prisililo delovanje naših odelkov na Mrzlem Vrh in Vodrežu sovražnika, da je zasedel lastne strelske järke, na katere smo namerili nato učinkujoč ogenj naših topov.

Sovražno topništvo je obstreljevalo ob spodnji Soči kraje.

Lahi se pritožujejo nad snegom in na povodnji.

Milan, 12. marca. (K. u.) »Corriere della Sera« poroča, da leži sneg na laški bojni črti mestoma 10 metrov visoko in popolnoma zapira vojaške lope in veliko postojank, ki so preskrbljene na srečo z vsem, kar potrebujejo, dasi so zdaj osamljene in nedostopne. Plazovi drve neprestano — včasih deset na dan — in so zasuli celo nekaj glavnih potov. Veliko patulj so pokopali plazovi kakor tudi pomnožno moštvo, ki smo je poslali njim na pomoč. V Val Canonica je izgubilo tako življenje 50 ljudi. Na sedlu Prevala je zasul plaz tako lope in bivališča, da ni mogoča niti rešilna akcija, ker bi povzročila nove plazove. Iz pokrajin ob spodnji Soči, kjer ni snega, se poroča o velikih povodnjih.

Iz italijanske zbornice.

Curih. (K. u.) Zbornica je razpravljala v svoji včerajšnji seji zopet o umikanju od vojaške službe. Izražalo se je, da je ljudstvo ogorčeno vsled izgub in radi pritožb radi mnogih odkrito in tajno dovoljenih odtegnitev od službe na fronti. Sprejel se je proračun stavbnega ministrstva.

Zmešana laška politika.

V Italiji vlada velikanška zmešnjava. Prijatelja ne razloči več od sovražnika; tisti ki so se še včeraj objemali, si danes nasprotujejo, včeraj še sovražniki, danes se pa poljubujejo. Zakaj? Intervencionisti viharno zahtevajo, naj se napove Nemčiji vojska in naj pošljejo laške vojake na francosko bojišče. Hočejo vojsko brez Salandra, ki bi se jih pa rad iznebil in pridobil zase liberalne monarhiste in Giolittijance; česar mu vojni hujskači ne morejo odpustiti. Intervencionisti žele boljše zastopstvo v vladi, ker se boje, da bi se Salandra rad opustil angleško-francoske vrvi. Groze že z ulico, če jim Salandra ne ugodí, a Salandra je menda precej hladen in se menda ulice več ne boji. Giolittijevi pristaji hočejo, da nosi še dalje Salandra odgovornost.

Intervencionisti proti Salandri.

Lugano. Salandrov odgovor Turatiju je izredno učinkoval na zbornico. Poslanci so se zelo razburili, ker so takoj razumeli dalekosežnost Salandrove izjave, ki je odpovedal pokornost intervencionistov, ki so zelo presenečeni. Njih listi, ne vsi, so pričeli že najostreje napadati Salandra in mu groziti z jezo naroda. Drugi, »Messagero« med njimi, še upajo, da se le še morebiti Salandra premisli, da ne izgubi svoje najboljšje parlamentarne opore. Prejšnja Giolittijanska »Tribuna«, ki se zavzema za navadno koalicijsko vlado, dalje glasilu Bissolati in reformnih socialistov »Azione Socialista« napovedujeta težke posledice, če se izda dežela in izgubi vojska in očitajo Salandrovu vladi, da ne razume položaja. Salandru odpovedujeta podporo »Secolo« in »Idea Democratica« za demokrate in radikalce, »Iniziativa« v imenu republikancev, »Idea Nazionale« pa v imenu narodne desnice.

Pred italijansko ministrsko krizo? — Bissolati bodoči mož?

Budimpešta. »Az Estu« se javlja iz Rotterdamu: »Daily Mail« poroča iz Milana: V Italijanski vladi se pripravljajo izpremembe, ki bodo zelo vplivale na razmere Italije nasproti sporazumu in z ozirom na italijansko vojsko. Italijanske vojne stranke so zahtevale že majnika 1915 narodno vlado in sprejem zastopnikov nacionalističnih strank v vlado. Salandra se je upiral tej želji in je le v toliko odnehal, da je sprejel v ministrstvo Barzilajja. Zadnje dni so vedno nezadovoljnejši s Salandrovo vlado in zahtevajo vedno odločnejše, naj odstopi vlada. Splošno se sodi, da je Bissolati bodoči ministrski predsednik, kar bi pristaši vojske radi videli. Ne more se še reči, kako bi izgledalo Bissolatijevo ministrstvo, a zdi se, da prevzame Bissolati sestavo vlade in da se oklene Italija tesneje nato sporazuma in konča svojo dosedanje dvoumno vlogo posebno nasproti Nemčiji.

Lugano, 12. marca. »Stampa« sodi, da se ni mogoče izogniti ministrski krizi. Mogoče je, da predloži Salandra kljub svoji izjavi še v ponedeljek pred posvetom o gospodarskem programu prošnjo za odstop vlade. Odločitev se nahaja v rokah intervencionistov, ki dasi tvorijo zelo zmešano družbo, le predstavljajo moralno oporo ministrstvu. Če se popolnoma odvrnejo od ministrstva, bi bil Salandra prisiljen odstopiti, ker ni misliti, da hotel ali mogel vladata Salandra z Giolittijevo večino. Posvetom Bissolati kot zaupnika združenih intervencionistov s Salandrom pripisujejo zato največjo važnost. Včeraj se nista sporazumela, ker zahtevajo intervencionisti tesnejši stik Italije s sporazumom glede na vojskovanje, čemur se Salandri ne more vsem pritrčiti. Na zopetnem posvetu inter-

vencionistov 11. zvečer je poročal Bissolati o svojem razgovoru s Salandrom. Sklenili so, da vztrajajo na prejšnjih sklepih.

Pasiv v Rimu.

Rim. Srbski princ Aleksander in Pasić sta došla 13. t. m. v Rim, kjer ostaneta dva dni, potem pa potujeta v Pariz.

Plazovi pri Falcade napravili silovito škodo.

Rim. V zgornjem Agordinu so zasuli plazovi elektrarno pri Falcade in več hiš. Zasutih je 30 oseb.

Italija se odpovedala Maroku.

Curih. Italija se odpove svojim stremljenjem v Maroku, Francija pa v Tripolisu. Francija dovoli laške šole in nezgodno zavarovanje. Francozom se zagotove gotove pravice v Tripolisu glede na šole in na nezgodno zavarovanje.

Ljudi topniški boji ob Mozi.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. marca. Veliki glavni stan: Ob ugodnih opazovalnih razmerah je delovalo topništvo na obeh straneh in je ostalo posebno ljuto na obeh straneh Mase in do Moze. Izvzemši bojov patrulj ob Somme in izjalovljenega malega francoskega napada v gozdu Le Pretre se ne poroča o nobenih dogodkih. Naši letalci niso samo zelo poizvedovali, marveč so tudi napadali sovražne kolodvore in bivališča, posebno uspešno ob železniški progi Clairmont—Verdun. Uničili smo tri sovražna letala, dve v Champagni in eno v ozemlju Moze.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 11. marca. (Kor. ur.) Ob 11. uri zvečer:

V Belgiji uničevalen ogenj na jarke in na zvezne jarke sovražnika pri Steenstraete in pri Bixschoote. V Artois, vzhodno od Neuville, smo razstrelili mino in zasledili udrtno. Med Somme in Oise smo obstreljevali nemške utrdbe pri Herbécourt, Laucourt in Beuvraignes. Severno od Aisne zelo živahno streljanje s topovi pri gozdu Buttes in južno od Ville-aux-Bois.

Na levem bregu Moze je tekom dne oboje topništvo manj živahno delovalo. Na desnem bregu se je obstreljevalo v pokrajini zahodno od Douaumonta intenzivno, na ostalem delu odseka kakor tudi na planoti Woivre počasnejše. Sovražnik ni poizkušal na celi naši bojni črti nobenih podjetij pehote. Po novih poročilih so imeli Nemci velikanske izgube ob včerajšnjih neplodnih navalih na naše jarke zahodno od Douaumonta. Nemci so napadli trikrat v kolonah po štiri; kosil jih je ogenj naših topov in strojnic; morali so se umakniti in zapustiti bojišče pokrito z mrlji.

Danes je sestrelil pri Douaumontu neki naš letalec neko letalo vrste Fokker, ki je padlo zavito v plamen v nemške črte.

Angleško poročilo.

London, 11. marca. (Kor. ur.) General Haag poroča: Razstrelili smo tri mine vzhodno od Vermelles z zadovoljivim uspehom. Topništvo je delovalo na obeh straneh zelo uspešno pri Albertu, Hulluchu in pri Ypernu.

Pri Verdunu.

Genf, 12. marca. Francoski listi poročajo soglasno, da se ni izpremenil položaj pri Verdunu.

102 zračna boja en dan.

Berlin, 13. marca. Dne 8. marca sta se vršila okoli Verduna nič manj kot 102 zračna boja. Francozi so pri tem izgubili 8 letal, Nemci pa nobeno.

Osemnajstletni mladeniči pri Verdunu.

Berlin. »Strassburger Post« poroča iz Homburga: Nad 2000 ujetih francoskih vojakov se je peljalo zadnje dni skozi našo železniško postajo, prej pa že okoli 10.000. Prvi ujetniški vlaki so vozili krepke može, zdaj pa 18 in 19 letne mladeniče, ki niso še popolnoma izurjeni v vojaški službi.

Razburjenje v Parizu.

Budimpešta. Poročevalec »Az Esta« Henrico Rucabado, ki je došel iz Pariza v Genf, poroča: Iz Londona v Pariz sem došel 22. februarja, kjer je govorilo vse o Verdunu. Nepopisna nervoznost in napekost se je polastila Parizanov. Časopise so kar trgali iz rok raznašalcev. Značilno je, da se največ čita zmerni pariški list »Journal«. Na cesti vlada groza. Vozijo ranjence, ki povzročajo grozo, ki popisujejo strahoto dogodkov pri Verdunu. Neprestano streljanje s topovi je povzročilo, da je zblaznelo več vojakov. Zemlja je tako razdrapanja kakor ob najhujšem potresu. Vasi gore.

Francozi pozovejo pod orožje 48- in 49 letne.

Bern. »Le Journal« poroča, da se vpokličeta pod orožje letnika 1887 in 1888, to so Francozi rojeni leta 1867. in 1868.

Škoda po vojski na Francoskem.

Milan. (Kor. ur.) Bivši minister Luzzatti obavlja v »Corriere della Sera« čla-

nek. da se nahaja v oblasti sovražnika 3.250.000 prebivalcev Francije na obsegu 200.000 hektarjev. V nemško oblast je prešla 10 tisoč milijonov vredna nepremična last, industrija zastopa vrednost nadaljnjih 10 tisoč milijonov ne glede na zelo dragocene stroje in surovine, v nemških rokah je 60% premogokopov, 55% kovinarske industrije, 70% tekstilne industrije in približno 40% skupne finančne moči Francije. Francoski vrednostni popirji so izgubili dalje na vrednosti 7 tisoč milijonov, na založeni glavni v Rusiji so izgubili Francozi 15 do 20 tisoč milijonov frankov in še znatne druge vsote.

Pastirski list pariškega kardinala.

Lugano, 12. marca. (Kor. ur.) V ostrem nasprotju s pismom, katero je sv. oče pisal kardinalu vikarju Pompilju, je postni list pariškega nadškofa kardinala Amette, kakor ga prinašajo katoliški italijanski listi. Najde se tudi sledeči stavek: »Razumemo, da moremo priti do pravičnega in trajnega miru, do edinega, ki je vreden tega imena in ga mi moremo sprejeti, le tedaj, če vojna traja do popolne zmage našega orožja. Želimo, da bi bila ta strašna poskušnja koristna in da Francija iz te vojne ne izide samo slavnjejša, ampak tudi prerajena in boljša.« V tem smislu kardinal priporoča vedno molitev, stanovitnost v naporih in velikodušnost v žrtvah za zmago in blagor domovine.

Socialisti hujšajo v južni Franciji na vstajo.

»Echo de Paris« opozarja na vedno večjo nezadovoljnost na južnem Francoskem, kjer delajo socialisti javno na vstajo. — »Dépêche de Toulouse« objavlja pisma vojakov, ki zahtevajo, naj se preneha klanje med narodi. — Glavno glasilo socialistov v Toulousu, »Oudtrisme Etat« piše: Končajmo brezplodno prelivanje krvi tako, da namerimo puške na svoje lastne zatiralce. — Barrés roti v »Echo de Paris« Francoze na jugu, naj ne izzovejo v sedanjem žalostnem času vojno med brati.

Vojni svet sporazuma

se zbere v nedeljo v glavnem stanu. Predsedoval mu bo Joffre. Anglijo bo zastopal general Douglas Haig, Italijo general Porro, Rusijo general Žilinsky, Belgijo načelnik generalnega štaba, Srbijo polkovnik Pasić.

Razočaranje nad Anglijo.

London. (Kor. ur.) »Morningpost« objavlja ljut uvodnik, ki izraža razočaranje in ogorčenje, ker je izjavil Asquith v četrtek, da ne namerava vlada na posvetu v Parizu podati nobenih obvez.

Skrbi Angležev glede na novačenja.

Rotterdam. (Kor. ur.) Podtajnik Tenbant je izjavil v angleški poslanski zbornici, da vlada nima oblasti, siliti v vojaško službo oženjene može in da tega tudi ne namerava.

London. »Evening News« poroča: Vlada je zagotovila lordu Derby, da hoče držati oženjenim možem dano besedo in da hoče končati škandal, da se preskrbe ne oženjenim bojazljivcem v municijskih tvornicah mesta, ki jih oproste od vojaške službe.

Vojska z minami na morju.

London. Mornariški dopisnik »Timesa« piše, ker se je potopilo na Severnem morju več angleških in nevtralnih ladij, da vse kaže na to, da polagajo nemške križarke in novi nemški večji podmorski čolni mine.

Stavke mornarjev na Angleškem.

Haag. Mornarji parniške proge Belfast—Heysham in Belfast—Fleetwood so zahtevali, naj se jim poviša tedenska plača za 12½ šilinga radi povečane nevarnosti na morju. Ker so odklonili, kar so zahtevali, so pričeli stavkati.

Churchill se naveličal vojske.

Rotterdam. »Wayfarer« poroča: Churchill namerava izstopiti iz vojaške službe, ker se hoče zopet popolnoma posvetiti delu v parlamentu.

Razpust 19 londonskih tvrdek radi kupčijskih zvez z Nemčijo.

London. »Le Gazette« objavlja odlok, po katerem razpuste 19 londonskih tvrdek radi kupčijskih zvez z Nemčijo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. marca. Uradno se razglša: Odbili smo ruske napade na besarabski bojni črti in ob Dnjestru. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. marca. Veliki glavni stan: Položaj se splošno ni izpremenil. Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 11. marca. (K. u.) Naši strelici so razkropili dva močnejša nemška poizvedovalna odelka, ki sta se poizkušala približati našim jarkom pri rekah Susej in Susej Mali zahodno od Liwenhofa. Na des-

nem bregu postojank pri Dvinsku je razkropilo naše težko topništvo neko sovražno kolono. Nemško topništvo je obstreljevalo poldrugo uro kolodvor Kalkuny, dva kilometra južno od Dvinska. Južnozahodno od trga Kolki smo odbili poizkus velike sovražne sile, ki se je približala našim jarkom. Naši poizvedovalci so ujeli nekaj sovražnikov ob srednji Stripi med spopadom z neko sovražno stražo. Vzhodno od Črnovic je obstreljevalo naše topništvo uspešno neko sovražno baterijo na maršu. Opozvali smo, da je razpočil municijski voz.

V BESARABIJI.

kakor se poroča iz Bukarešte, močno sneži. Več let že ni tako močno snežilo, kakor letos. Vsaka vojaška akcija počiva.

RADKO DIMITRIJEV UPA.

Rotterdam, 13. marca. »Times« poroča iz Petrograda: Koncem svojega govora, v katerem je pozival člane dume, naj odlože strankarske prepire na čas po vojski, je prebral poslanec Purisjevič brzojavko generala Radka Dimitrijeva, ki slove: Brez dvoma bo prišel trenutek, ko bo hrabra ruska armada razobesila svoj prapor na braniborskih vratih Berlina.

ŽELEZNISKA NESREKA MED HOLMOM IN TRAVNIKOM.

Krakov. »Kuryer Codzienny« poroča po »Ziemia Lubelska«: Med Holmom in Travnikom je zavozil osební vlak, ki je vozil v Lublin, v tovorni vlak. Nekaj oseb je mrtvih, več jih je ranjenih.

Z RUSIJO ALI PROTI RUSIJI.

Pod tem naslovom so poljski publicisti v Varšavi nedavno izdali knjigo, v kateri trezno rešujejo vprašanje o razmerju do Rusije. Vsi prihajajo do zaključka, da je avtonomna Poljska v okviru Rusije ali v zvezi z njo nemogoča. Rusija je namreč tako centralistična, da bi bila avtonomna Poljska v prevelikem nasprotju z rusko državno celoto; poljska avtonomija bi tudi v drugih narodih Rusije zbuja la težnje po avtonomiji ter bi torej v centralistično Rusijo zanašala razdiralne snovi. Zato Rusija nikoli ne bo resno dovolila poljske avtonomije, ampak jo bo vedno odkrito ali prikrito zatirala, kakor je delala doslej. Ruski jarem je Poljakom tembolj nevaren, ker jim kvari njihov narodni značaj, zastruplja narodni organizem, da postaja vedno manj sposoben za samostojnost. Z druge strani pa Rusija brez Poljske neha biti evropska veselja; njeno težišče bi se končno premaknilo v Azijo. Tudi rusko občinstvo ni zanesljivo poroštvo za poljsko avtonomijo. Torej Poljaki ne morejo zaupati v Rusijo. Rusija bo Poljakom vedno nevarna. Poljska politika torej mora biti protiruska.

USODA POLJSKE.

Napoluradna »Wiener Allg. Zeitung« piše pod naslovom: »Sazonove poljske skrbi«: da si Sazonov prav po nepotrebnem dela skrbi, ker osrednji sili si nika kor ne mislita Poljske razdeliti. V »Magyar Hirlap« pa piše grof Julij Andrássy: »Ker sta osrednji sili med vojno Poljsko upravno razdelili, sklepa Sazonov, da ostane pri tej delitvi tudi po vojni. Sazonov hoče s tem ščuvati in vendar smo mu hvaležni, kajti če bi se pri nas še našli taki ljudje, ki ne uvidijo, kako važno je s stališča Srednje Evrope, da zadovolji Poljsko in kakšna neodpušljiva napaka bi bil vsak poizkus nove delitve, tedaj je tem ljudem Sazonovov govor odprl oči.«

ROPARJI NA POLJSKEM.

Krakov. Listi poročajo: Skoraj vsak dan se poroča o roparskih napadih in umorih, dasi avstrijske in nemške oblasti roparje odločno zasledujejo. Ostali so namreč še roparji iz časov, ko so gospodarili Rusi. Skrivajo se v obsežnih gozdih. Nedavno so obsodili na smrt v Lubartowu 24 letnega roparja Strozeka, ker je umoril in oropal svojega strica, svojo teto in svojo babico in ker je požgal. Popoldne so ga usmrtili. — V vasi Slupica pri Blonsku so vdrli našemljeni roparji v hišo kmeta Guzika; ustrelili so kmeta in njegovo ženo, nato so oplenili hišo, nakar so pobegnili. — V Bendzinu so vdrli roparji v trgovino Simona Fuchsa, katerega so umorili, oplenili popolnoma prodajalno in pobegnili. Roparjev še niso dobili.

V RUSIJI SE PRIČAKUJE SLABA LETINA.

Krakov. »Nova Reforma« poroča po listu »Novoe Vremja«, da dohajajo iz raznih gubernij ruskemu poljedelskemu ministru zelo neugodna poročila o ozimini. Mraz je uničil do 90% setve.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. marca. Uradno se razglša: Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. marca. Veliki glavni stan: Položaj se splošno ni izpremenil. Vrhovno vojno vodstvo.

Francozi zapuste Solun?

Budimpešta. »A Nap« poroča iz Sofije: V Solunu so umaknili francoske čete najsprednejših jarkov nazaj in jih nadomestili z angleškimi četami, da lahko Francozi takoj odrinejo, če bi jih pozvali na Francosko. Sarraillu je naročil francoski glavni stan, naj pripravi čete, a odgovoril je, da Angleži niso po njegovi sodbi dovolj močni vzdržati sovražni napad na Solun in da odklanja zato odgovornost. V solunskem pristanišču so že pripravljeni transportni parniki za prevoz francoskih čet.

Nemško letalo nad Samom.

Genf. Pariški »Journal« poroča iz Aten: Neko nemško letalo je preletelo 11. t. m. otok Samos in je metalo bombe na angleške ladje zasidrane v pristanišču Tygani.

Grška.

Berlinski glas.

»Münchener Neueste Nachrichten« poročajo 11. t. m. iz Berlina: Zadnje čase širi ententa vesti, da so se grške simpatije jasno preobrnile v njeno korist. Venizelos da je bil pri kralju in trdi se, da sta se Rumunija in Grška združili, kar je prineslo važne pogodbe. Čeprav redna zveza med Berlinom in Atenami tu in tam nekoliko trpi, vendar lahko rečemo, da tukaj prav ničesar ne vedo o kakem grškem preobratu in da so vse te vesti netočne in tendenčne.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 12. marca. (K. u.) Iz turškega glavnega stana:

Iraška bojna črta.

Batka pri Felahie se je končala tako, da smo porazili sovražnika, ki je izgubil najmanj 5000 mož. Ujeli smo 60 mož, med njimi dva častnika.

Dardanelska bojna črta.

Dva monitorja sta otvorila iz velike daljave brezuspešno ogenj na naše baterije. Ni vredno, da se odgovarja na ogenj. Naše križarke so obstreljevale nato neko križarko, katero so prisilili, da je morala pobeogni. Ogenj naših strojnic in baterij je prepočil tri letala, ki so priletela eno za drugo morskno ožino.

Jemensko bojišče.

Neka angleška kolona, 6000 vojakov pešcev in 600 jezdecev, ojačena z 12 topovi, ki je napredovala 17. januarja zjutraj iz Šejh Osmana severno od Adena, je zasedla kraj Afjoh in višino, ki leži 4 kilometre od tam. Napad te kolone smo ustavili. Boj, ki je trajal tri ure, se je končal tako, da se je umaknil sovražnik. V obrambi svojih dalekosežnih topov je zabranil sovražnik, da se ni razvilo umikanje v divji beg. Sovražnik je poizkušal, da se ustali v prej pripravljenih potojankah in El Majhale, štiri kilometre južno od Afjoha. Posrečilo se mu pa ni, da bi se bil ustavil junaškim napadom naših čet. Končno smo ga prisilili, da je moral bežati v svoj utrjeni tabor Šejh Osman. Naše čete so porušile sovražne utrdbe v Majhale, kakor tudi trg istega imena in so zaplenile genijski material. Na bojišču je obležalo veliko mrličev, ki jih sovražnik ni mogel več pokopati. Poizvedovalna kolona, ki se je odposlala tri dni pozneje proti El Saile, je zadelala na močne oddelke sovražnih jezdecev. Sovražnik je zbežal. Imel je 20 mrtvih in ranjencev.

Portugalska še ni pripravljena.

Genf. Portugalski poslanik v Parizu pojasnjuje v »Matin«: da vojaški program Portugalske še ni končno določen. Zdaj so pripravili štiri divizije čet na suhem in dve diviziji mornariških čet.

Mobilizacija Portugalske.

Berlin. »B. Z.« poroča iz Kristianije: Brzojavke iz Lizbone 10. t. m. javljajo: Portugalska vlada je danes demisionirala. Pod orožje so pozvani vsi rezervni letniki. Zbornica se snide jutri na izredno zasedanje.

Portugalci internirajo Nemce.

Beira, 12. marca. (Portugalska vzhodna Afrika.) Reuter: Internirali so vse Nemce in zaplenili vse nemške ladje.

Nemško-španska združitev.

Španija tvori nekaj most med Nemčijo in Južno ter Srednjo Ameriko. Da si Nemčija zagotovi stik s temi dvema ozemljema, se je ustanovila nemško-španska zveza, katere cilji so: gojenje duševnih in umetniških interesov, pospeševanje gospodarskih odnošajev ter pridobivanje novih ozemelj za trgovino in industrijo, odpreti na naravnih krasotah bogato špansko tujskemu prometu, dobiti stike s španskim časopisjem. Zveza med Nemčijo in Španijo se mora utrditi, poglobiti je treba medsebojno razumevanje, gojiti obojni jezik s potovanjem, šolo, knjigami in časopisjem in krepko zasledovati obojestransko koristi. — Pod častnim predsedstvom kneza Karla

uraškega, grofa vitemberškega se je v to zvezo zbralo mnogo odličnih mož.

Trgovska vojna.

London, 11. marca. (K. u.) »Le Gazette« prinaša ukaz za likvidacijo 19 londonskih tvrdek, ki so imele zveze z Nemčijo.

London, 12. marca. (K. u.) V »Daily News« piše oxfordski profesor Bernon Bartlet, da bi se sile, ki bi vodile k bodoči vojni med Anglijo in Nemčijo izredno okrepile, če Anglija opusti načelo proste trgovine. »Morning Post« pa v članku »Aspres nou le déluge« (Pa naj pride za nami vesoljni potop!) izraža svojo nevoljo, ker je Asquith izjavil, da vlada pri trgovski konferenci v Parizu ne misli staviti predlogov glede trgovinske politike. Iz strankarskih ozirov zamudi najlepšo politiko.

Švedska proti angleškemu trgovskemu nadzorstvu.

Stockholm, 12. marca. (K. u.) Švedska vlada predloži danes zakonski načrt, ki proglašja kot neveljaven vsak dogovor, ki omejuje brez vladne privolitve pravice izvoza ali uvoza, če te omejitve služijo interesom kake tuje dežele. Prestopki se bodo kaznovali z ječo in denarno kaznijo. Ravno taka kazen je določena za tiste, ki sodelujejo pri kakem nadzorstvu švedskih trgovskih razmer, ki se vrši v interesu kake tuje dežele.

Tri severne države.

Kodanj, 11. marca. (Kor. ur.) Na posvetovanju švedskih, danskih in norveških ministrov se je v mnogih praktičnih vprašanjih doseglo popoln sporazum glede starih pa tudi bodočih odredb, ki so dobro medsebojno razmerje treh držav še bolj utrdile. Vnovič se je izrekla želja, da severne tri države ostanejo lojalno in nepristransko nevtralne.

Pastirski list kardinala Merciera.

Curih, 12. marca. Antwerpenski katoliški list »La Metropole« prinaša nekaj poročil o postnem listu kardinala Merciera. Glede razmerja belgijskih katoličanov do sv. očeta pravi kardinal: Moji dragi! Naš sv. oče je še vedno in vedno bolj vreden vašega spoštovanja, vaše ljubezni in vaše globoke udanosti. Belgija je še vedno dežela, katero ljubim. Zaupajte mu. Ko pride luč, ko bo enkrat resnica z neizpodbojnimi dokazi stala pred očmi vseh ljudi, tedaj ga bodo v slogi vsi hvaležno častili in Belgija mu bo še bolj zvesta.

Amerika.

Združene države in Nemčija.

Berlin, 14. marca. (Kor. ur.) Zastopnik Wolffovega urada poroča iz Washingtona preko New Yorka 10. t. m.: Združene države so naprosile Anglijo za prepis zapornih navodil kapitanom angleških trgovskih ladij. Vloga se je že vročila angleškemu veleposlaniku. To je prvi korak, ki so ga podvzele Združene države, odkar proučujejo uradni vladni krogi izpopolnjeno nemško spomenico.

Amerika poizveduje, če je potopil ladjo »Syrius« torpedo ali mina.

Washington, 12. marca. (Kor. urad.) Reuter: Državni tajnik Lansing je odredil, naj hitro preskrbe zaprisežene izpovedi Američanov, ki so ostali še živi na potopljeni ladji »Syrius« in naj se brezdvomno dožene, če je potopil ladjo torpedo ali mina.

Združene države in Mehika.

Amsterdam, 12. marca. (Kor. urad.) Washingtonski dopisnik poroča »Timesu«, da ojačijo tistih 5000 mož, ki preganjajo Villasa, ko prekoračijo mehiškansko mejo. Sodi se, da čet ne pozovejo nazaj, dokler se ne pomiri cela dežela.

Protinemško gibanje v Braziliji.

Amsterdam, 13. marca. Reuter poroča iz Rio de Janeiro: »Journal di Commercio« opozarja na dejstvo, da dolguje Nemčija Braziliji 120 milijonov za kavo in da se Nemčiji najbrž nikdar ne bo posrečilo, da plača to svoto. List predlaga, naj se prepreči odhod nemških ladij, ki so sedaj zasidrane v brazilskih pristaniščih. Z Nemci naj se prične pogajanja, da se te ladje najame, da se s tem zmanjša nakopičenje braziljskih izvoznih predmetov. Napovedo naj se izredno stroge odredbe, če bi se Nemčija branila sprejeti ta načrt.

Listnica upravnistva.

Pri premembah bivališča nekateri cenjeni naročniki še vedno nočejo napisati starega naslova poleg novega, akoravno smo že mnogokrat povedali, da brez navedbe starega in novega naslova ne moremo pravočasno rešiti zaželenih premembe. Vsak naj torej v lastno korist pri vsaki premembi zapiše ali nalepi dotedanj naslov. Kdor plača naročnino za

kakega vojaka, naj na položnico oziroma nakaznico napiše kot odpošiljatelja ime vojaka, ne svoje ime, da se upravi vsak mesec prihrani vpraševanje, za katerega naročnika je bila naročnina poslana.

— **Rajnega poslanca Povšeta** se je toplo spominjal 13. t. m. na seji trgovsko-političnega odbora poljedelskega sveta namestnik načelnika dr. pl. Seidel. Rajni nepozabni gospod komerčni svetnik je bil odborov glavni poročevalec.

— **Tajni častni komornik Njegove papeške Svetosti** je postal glavni urednik »Grazer Volksblatta« Karl Schwedler.

Skupni grb. »Wiener Ztg.« objavlja danes Najvišje lastnoročno pismo, ki ureja z ozirom na zadnje postave sklenjene v deželah ogrske krone, kakšen grb naj se uporablja glede na skupne naprave avstro-ogrške monarhije. Izpremeni se le sestava malega grba v toliko, da nadomesti mali grb Ogrske v smislu omenjenih postav novi manjši združeni grb dežele ogrske krone.

— **Polkovni muzej**, Poveljnik zagrebskega nadomestnega domobranskega bataljona podpolkovnik Slavko Stanzer namrava ustanoviti v domobranski vojašnici v Zagrebu polkovni muzej.

— **Srednješolcem prepovedano** zahajati v kavarne in gostilne. Tržaška »Edinost« poroča: Vsled odredbe šolske oblasti je srednješolcem obisk kavarn in gostilen brez spremstva staršev ali odgovornih nadziralnih oseb brez izjeme prepovedan. Proti onim, ki se pregrešijo proti tej prepovedi, se bodo izvajale najstrožje disciplinarne kazni.

— **Iz seznama izgub št. 381.** Ujeti: Kadet 45. pp. Sprynar Erik (Emil), Gorica; poročnik 2. bos.-herc. p. Wiskot Josip Miroslov; kadet 45. pp. Woštar Ignacij, Velikovec. — Strelec Gorup Josip, 3. dež. strelski polk, Gorica, mrtev.

V ruskem ujetništvu se nahajajo po uradnem seznamu izgub št. 387 sledeči častniki (47. pp.): praporščak Franc Windsperger (Irakutsk) in kadeta Rajmunga Reinisch (ranjen, Orel) in Anton Simonšek iz Celja (Moskva). — K seznamu izgub št. 24 se naznanja, da ni — kakor se je poročalo — mrtev poročnik 7. pp. Josip Beranek, ampak je ujet.

— **Srbski — zagrebški župan.** Odkar so naše čete zasedle Srbijo, se izve za marsikatero zanimivost. Tako je bil n. pr. belgrajski vseučilišni profesor, a sedanjí finančni minister pobeglega srbskega kabineta dr. Ninčić imenovan za predsednika (župana) zagrebške občine, kadar bi zasedli Srbi Hrvatsko.

— **Hrvatski častniki in podčastniki,** kateri so nesposobni za službo na fronti, a so sposobni hrvatskega jezika in se razumejo na poljedelstvo, se pozivajo, da uradno vložijo prošnje na kompetentno vojno oblast, ker rabi vojna uprava v Belgradu take moči. Ta poziv skupnega vojnega ministrstva obelodanjuje Strefflerjev vojaški list.

— **Pred Verdunom.** Pod tem naslovom piše »Grazer Tagespost«: »Prejeli smo dopisnico, katero je nek Gračan oddal »Pred Verdunom, 7. marca 1916«, in ki med drugim piše: ... Žal, da ne morem izpolniti Vaše želje, ker že deset dni prodiramo. Doslej je šlo kljub najtežjim bojem in sipajočemu ognju dobro ... Pisec pripada vojni skupini, ki je, kakor poroča predvčerajšnje nemško uradno poročilo, zajurila fort Vaux, torej poznajskemu rezervnemu polku št. 6 ali 19.«

— **Vinski tatovi v Trški gori.** V tork t. j. na pustni večer so tatovi kradli in povzročili več poskusnih vlomov na Trški gori enajstim posestnikom in sicer: poskušali so vlomiti pri Pauliču Ant. iz Ločne, dr. Seb. Elbertu, proštu v Rudolfovem; Bernsu Ant. iz Kamenc; Antonu Rajer, Ždinjavas, Ant. Globelniku, Bršlin; Antonu Novak, Jablanec. Pokradli so pa tri kokoši pri Mihaelu Kopljeniku, pri Janezu Vrčaku iz Potočarske vasi so pokradli vino in pri Antonu Kostreleču iz Bučne vasi so pa vino, kar ga niso odnesli, po tleh spustili. Tatvine se sumijo pobegli ruski ujetniki z Gorjancev. Tatvina je bila takoj naznanjena orožništvu pa do danes ni bilo še nikogar na licu mesta.

— **Posiljanje masla.** Z ozirom na ugotovljene množestvilne poškodbe pošiljatev masla v poslednjem času in radi tega, da se ubrani škodi, ki jo stranke vsled tega trpe, smatra c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo za potrebno, da priporoči občinstvu v njega lastnem interesu, naj, dokler trajajo prometne težkoče, povzročene po sedanjih razmerah, razpošiljajo maslo, če le mogoče, v lesenih zabojih primerne odpornosti.

— **Smrtina kosa.** Umrla je v Mariboru vdova vlakovodje gospa Franciška Šusteršič roj. Schmutz. — V Bojah na Vipavskem je umrl sin tamošnjega učitelja 12 letni Radovan Možina. — Umrl je v Celovcu knjigovodja hotela Moser 38 let stari Oskar Lieleg.

— **Iz ruskega ujetništva** se je po daljšem času oglašil Janez Lužar, posestnik na Hribu št. 18 pri Stopičah. — Istotako se je oglašil svojim staršem Franc Zagorc iz Smolenjevasi št. 23; nahaja se v danskem okraju.

Novi vojaški plašči iz slame.

Kakor znano, je slama slab prevodnik toplote. To je dalo povod iznajdbi tu naslikanega plašča iz slame. Naše čete morajo silno veliko trpeti vsled mraza in drugih

vremenskih neugodnosti. Novi slamni plašč jim nudi dobro varstvo proti mrazu in mokroti, in sicer ne samo na straži in v postojanki, marveč tudi začasno spanja in počitka. Iznajdba se je izvrstno obnesla.

— **Svarilo.** Kljub opetovanim pozivom nosi preko državnih mej potujoče občinstvo še vedno knjige, brošure, sasopise, korespondence in spise vsake vrste s seboj. Iz tega izvirajo pri pregledovanju potnih listin in prtljage zadržki, kateri imajo pri dotičnikih prav dolgo trajajoče potne zamude za posledice. Svari se tedaj znova, da se ne jemlje spisov katerekoli vrste na potovanje preko državne meje.

— **Odpad od vere.** Iz rimsko-katoliške cerkve je izstopil Maks Murko, rojen v Šmartnu pri Celovcu, učenec v 6. razredu na realni gimnaziji v Celovcu.

— **Smrt matere in otroka.** 27. decembra 1915 je umrla na Gelicah v šentlenarskem okraju v Slov. Goricah posestnikova žena Marija Graber z novorojenim detetom vred. Smrt je zakrivilo pomanjkanje pravilne porodniške pomoči. Sodišče je zato obsodilo moža umrle, 40letnega Ivana Graber in 74letno kajzarico Ano Markeš, ki opravlja babiške posle, dasi ni bila v to izučena in izprašana, ker nista poklicala zdravnika, in sicer Graberja na 1 mesec, Markeš pa na 1 teden zapora.

V Mariboru prepovedali razstavnice. Mariborski mestni magistrat je radi varnosti proti nalezljivim boleznim prepovedal vse razstavnice (Schaubuden).

— **Iz laškega ujetništva** se je oglašil Mihael Ciglič. Piše da je živ in zdrav in da pozdravlja svoje starše sorodnike in prijatelje. Nahaja se v Bettini v Perugiji. — Iz italijanskega vojnega ujetništva se je oglašil Karol Dolgan iz Gorenje Košane pri št. Petru na Krasu. Ranjen je v desno nogo.

— **Umrla je v Clevelandu v Ameriki** Marija Zupančič, doma iz Borovnice na Notranjskem.

— **Tatvina.** Na Božičjem vrhu h. št. 4, župnije Suhar, je bilo v noči 13. t. m. pokradeno vse posteljno perilo in dve blazini. Škoda se ceni na 100 K. Sodi se, da je to odnesel domač tat, ki je moral vedeti, da ni gospodarja doma, ker je odšel v vojno; zato se mu je tatvina toliko lažje posrečila. Vsa stvar se je naznanila na tukajšnje orožništvo, ki sedaj pridno zasleduje tate.

— **Samoumor.** Minoli petek si je poglaval v glavo strel iz revolverja 30 letni posestnikov sin Andrej Škerl iz Kleč, občina Ježica; bil je takoj mrtev. Škerl je bil lani

že na Studencu in radi umobolnosti pod kuratelo. Samoumor je izvršil v duševni zmedenosti.

— **Pokojnina invalidov.** Po starem zakonu je znašala najvišja pokojnina invalidov 144 K, k tej vsoti je prišla še ranjeniška doklada. Zdi se, da ta zakon ne obstoja več, kajti meseca oktobra 1915 je vojno ministristvo določilo invalidno pokojnino sledeče: pri popolni invalidnosti, torej pri popolni nezmožnosti za delo, dobiva prostak 600 K, poddesetnik 636 K, desetnik in četovodja 684 K, narednik 804 K, in štabni narednik 864 K letno. K tem vsotam se prišteje še odgovarjajoča ranjeniška doklada. Pri 50 ali 75 odstotni delanezmožnosti se ta pokojnina primerno zniža. Iz tega je razvidno, kolike važnosti za invalide je mila ali stroga razsodba superarbitracijske komisije.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju** ob Savi priredi v nedeljo dne 19. marca vojaški koncert, in sicer ob 2. do 3. ure popoldne godba na vrtu bolnice in od 5. ure naprej koncert v dvorani gosp. R. Mihelčiča na Toplicah v prid Rdečega križa. Vstopnina za osebo 1 K. Ker je prireditelj v dobri namen, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Razglas ljubljanskega mestnega magistrata.

Ij Stanovanja častnikom. Mestni magistrat je razposlal vsem strankam, pri katerih so se komisijonelno rekvirirale sobe za gospode častnike sledeči dopis: »Ker se stranke, pri katerih je komisija rekvirirala opravljene sobe za gospode častnike, v več slučajih z različnimi prevezami branijo oddajati sobe gospodom častnikom in na ta način spravljajo častnike mnogokrat v neprijeten položaj, se strankam tem potom ukazuje, da dajo v smislu nastanitvenega zakona rekvirirane sobe brez vsakega odloga v roku 48. ur gospodom častnikom na razpolago in da ne delajo nobenih neprilik in izgovorov ne civilni, še tem manj pa vojaški oblasti, ker bi se sicer proti vsem strankam, ki bi se protivile temu ukazu, postopalo z vso strogostjo po zakonitih predpisih. Nastanitev vojaštva je oprta na predpise zakona in je vsakogar dolžnost, častnike prijazno sprejeti.«

Potres v hrvatskem Primorju.

Dne 12. t. m. so zaznamovali seizmografski aparati kr. dež. zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Zagrebu tako kakor pri nas močan potres v daljavi 130 kilometrov. Začetek potresa ob 4. uri 24 minut in 19 sekund jutraj. Začetek močnega gibanja ob 4. uri 24 minut 36 sekund, a maksima ob 4. uri, 24 minut, 45 sekund. Konec po 4. uri 43 minut. Nato je sledilo še pet zelo slabih tresljajev. Smer prvega udarca točno od jugozahoda.

Z ozirom na to se je v Zagrebu moglo določiti, da je središče potresa v hrvatskem Primorju okoli Senja. Došle vesti to tudi potrjujejo. Potres se je najmočnejše čutil v Senju in neposredni okolici, kjer so se podirali dimniki in hišni zidovi so pokali. Eno streho je vrglo v Senju na zemljo. V kolikor je do sedaj znano, človeških žrtev ni.

Potres je bil zelo močan v celem hr-

vatskem Primorju, v Liki in v južnem delu županije modruško-reške. Potres se je čutil zelo daleč od svojega izhodišča: v celi Hrvatski in Slavoniji do Bosne. Iz Punta na otoku Krku se poroča, da je bil potres zelo močan tudi na vseh kvarnerskih otokih.

Iz Vinodola (hrvaško Primorje) smo ob sklepu lista dobili poročilo: Najhujši je bil potres v kraju Grizane, kjer je podrtil 22 hiš. Razpokan je cerkveni stolp, župnišče uničeno, istotako poškodovana šola. V Bribiru je poškodovanih 50 hiš. V Cirkvenici so čutili dva sunka, ki sta hitro sledila drug drugemu. Ure na stenah so obstale, mnogi zidovi kažejo razpoke. Večje škode v Cirkvenici ni.

Na Reki so čutili tri sunke. Prvi sunek je bil na Reki ob 2. uri jutraj. Drugi sunek ob 4. uri 24 minut jutraj je bil tako močan, da je bila vsa Reka na nodah.

Ljudstvo je prestrašeno bežalo na ceste in trge. Nekaj zidov na Reki je poškodovanih.

Nadaljna poročila s Kranjskega se glase: V Begunjah so se zibale kake tri sekunde postelje. V Ljubnem so čutili ob 4. uri 25 minut jutraj najprej bolj nalahkoma, potem do pet minut precej močan potresni sunek od jugovzhoda proti severozahodu. Tudi v Trebelnem so čutili precej močan potres. Iz Planine pri Rakeku poročajo: Močan potres je trajal 5 sekund. Smer mu je bila od severa proti jugovzhodu. V Radečah pri Zidanem mostu so čutili ob 4. uri 27 minut 3 sekunde trajajoč potres.

Iz Bohinjske Bistrice pišejo: V nedeljo jutraj ob 4. uri 25 minut valovit, več sekund trajajoč potres. V najhujšem se je nekaj sekund zelo močno poslopje zibalo. Tako hudega potresa ne pomnim o d l. 1895. Ponoči in podnevi močan deževni naliiv.

V Mlinem pri Bledu so se zibale svetilke, viseče na stropu, predmeti so zaropotali. Na Rakeku so čutili srednje močan deset sekund trajajoč potres.

Močan potres so čutili v Komendi, v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Zagradcu. Iz Ambrusa poročajo: Danes jutraj ob 4. uri 20 minut smo imeli tu močan več sekund trajajoč potres. Pojavil se je z bobnenjem od zahoda. Za tem je prišlo dolgotrajno zibanje z večkratnimi sunki. Ropotala so okna in vrata. Smer je bila približno od zahoda proti vzhodu.

Iz Suhora se poroča: V nedeljo dne 12. t. m. je bil ob pol 5. uri jutraj hud potres. Smer mu je bila od izhoda proti severozahodu. Zemlja se je trikrat prav močno zazibala. Po hišah so vrata in okna zašklepetala. Ljudje so prestrašeni vstajali iz spanja. Dasi je tresenje trpelo pet minut, vendar se ni zgodilo posebne škode.

V Novem mestu so se zibale postelje in so šklepetala okna.

Iz Dobropolj nam poročajo: V Dobropoljah smo čutili v nedeljo 12. t. m. jutraj precej močan potres. Trajal je približno 30 sekund. Pohištvo se je zibalo. Potres je spremljalo zamolklo bobnenje. Smer od vzhoda proti zahodu. Pet minut kasneje je bil zopet rahel sunek.

Iz Vipave pišejo: Po celi vipavski dolini so ljudje čutili močan potresni sunek. Tudi že dva dni neprestano silno gromenje topov je čuti jako močno. Hiše se tresejo, šipe šklepetajo.

Iz Celja nam poročajo: V noči od sobote 11. t. m. na nedeljo 12. t. m. proti pol 5. uri jutraj nas je zbudil iz spanja okrog deset sekund trajajoč močan potresni sunek. Smer je bila od vzhoda proti zahodu. Škode potres ni napravil nobene.

Iz Gorenje Branice na Gorškem pišejo: Dne 12. marca ob 5. uri 20 minut smo čutili zelo močan potres. Prihajalo je valovanje in gromenje od zahoda in trajalo 3 minute. Drugi sunek, zelo kratek, je bil kakih pet minut kasneje in zopet toliko časa precejšnje tresenje. Na nekaterih hišah je padel celo omet od sten. Ljudstvo, odkar je bil v Ljubljani, ne pozna tako močnega.

Iz Pazina nam pišejo: Tu se je čutil v nedeljo (12. t. m.) ob 4. uri 24 minut jutraj precej močan 30 sekund trajajoč potres.

Razne novice.

— **Cerkve v Inomostu izročijo zvonove v vojne namene.** V zadnji seji občinskega sveta v Inomostu se je vzel na znanje dopis prošnje, da cerkve izročijo skoraj vse zvonove namenom vojske. Izvzeti so v Inomostu le zvonovi mestnega stolpa, mali zvon pokopališke kapelice, vsi zvonovi bolniške cerkve, veliki zvon 7000 kg iz leta 1840. Mestne župnijske cerkve sv. Jakoba s še 2 zvonovama.

— **Ženske in juridične študije.** Pri našem ministru se je oglasila deputacija akademičnih ženskih društev in mu izročila petico, da naj se tudi ženskam dovoli študirati pravoslovje. Naučni minister je rekel, da si jurista brez praktičnega izvežbanja ne more misliti in zato vse zavisi od nazorov onih merodajnih vladnih krogov, ki pridejo v poštev pri prakticanju žensk pri sodnji in v upravi. Zbranega je še premalo gradiva, da bi se moglo kolikor toliko presoditi, koliko so ženske zmožne za pravne stroke. Sicer pa bo minister to vprašanje dobrohotno razmišljal.

— **Strašen zločin matere.** »Nowa Reforma« poroča iz Dombrowe v okraju Sokal: 24 letna kmetica Katarina Pawluk je ostala sama doma s svojimi 5 otroci. Mož je bil na vojski, kjer je umrl junaske smrti. Eno leto ni sploh ničesar znala o njem. Kmalu na to ji je obolel en otrok in umrl. Obupala je tako, da je vrgla svoja najmlajša otroka v vodnjak, kjer sta utonila. Kmetica si je privezala na to na vrat težak kamen in je skočila sama tudi v vodnjak. Starejša otroka sta s kričanjem priklicala ljudi, ki so nesrečnico potegnili iz vodnjaka. Pawlukovo so zaprli, a obnaša se popolnoma apatično. Sodiijo, da ji je otemnil um.

Kubelik kupil novo veleposestvo. Iz Trenčina se poroča: Znameniti umetnik Kubelik je kupil vágbestersko veleposestvo kneza Hohenlohe za 1.200.000 K.

Tretji brezmesni dan v tednu na Ogrskem. Ogrski živinorejci so v svoji seji 5. t. m. soglasno sklenili predlagati vladi, da uvede tretji brezmesni dan v tednu.

Umrli je znana nemška pisateljica. Marija baronica pl. Ebner Eschenbach na Dunaju. Rojena je bila l. 1830.

Oprostitev časnika od vojaške službe. Angleška komisija, katera oporočuje od vojaške službe, je enoglasno sklenila, da se od vojaške službe oproste vsi časniki. V razlagi tega sklepa se pravi: »Z ozirom na soglasno razumevanje komisije vplivajo časniki s pojasnjevanjem položaja na bojiščih ugodno na razpoložitev vojske na fronti, navdušujejo vojake in tako doprinašajo svoj delež k uspehom bojev.«

Kdo je iznašel kinematograf? Dasi se čestokrat trdi, da je kinematograf ameriška iznajdba, temu vendar ni tako. Iznašatelj kinematografa je oni že davno pozabljeni avstrijski artiljerijski general baron Fran Uchatius. Uchatius je bil rojen leta 1811. v Theresienfeldu na Nižnjem Avstrijskem, leta 1829. je vstopil kot prostak v avstrijsko topništvo ter je postal l. 1879. feldmaršallajtnant. Cesar Franc Jožef I. mu je l. 1875. podelil zaradi obilnih zaslug baronstvo, akademija znanosti ga je pa sprejela za svojega člana. Po njem se imenujejo tudi prvi jeklobronasti topovi, takozvani Uchatijevi topovi. Uchatius je bil velikanski iznajditelj, ki je novosti takorekoč iz rokava izstresal. Ko je bil na višku svoje slave, si je 70 let star sam končal življenje. Navzlic vsej njegovi sreči ga je pa zadela usoda marsikaterega iznajditelja, da je bil omalovaževan. — Ta mož je torej iznašel kinematograf, a svet ni bil pripravljen na to iznajdbo, zato jo je Uchatius prodal za malo vsoto tedaj znanemu in priljubljenemu glumaču Döblerju. Tedaj svet pač ni slutil, kak pomen bo dosegla ta iznajdba in kakšne perspektive bo pokazala bodočim rodovom. Širša javnost smatra še danes kinematograf kot neko ljudsko zabavišče, zato ima kino tudi precej sovražnikov, posebno že radi tega, ker brezvestni podjetniki s slabimi filmi ljudstvo naravnost zastrupljajo. Nasprotno pa je kinematograf za znanost neprecenljive vrednosti, marsikaterega odkritja ne bi imeli, če ne bi bilo kinematografa. Zelo važno vlogo igra kinematograf v biologiji, posebno sedaj, ko se je posrečilo zvezati kinoaparata z ultramikroskopom. S pomočjo kinematografa se je našel povzročitelj sifile. S kinematografom je mogoče natančno zasledovati razvoj bakterijskih kultur, boj med belimi krvnimi telesci in bakterijami itd. — Kinoaparata se zelo mnogo rabi tudi v fiziologiji gibanj. Z njim se analizirajo patološki pojavi gibanja, n. pr. pri hoji bolnih na hrbtnem mozgu. — S kinoaparatom v zvezi z röntgenfotografijo se zasleduje tudi gibanje notranjih organov, kakor: srca, pljuč, želodca in črevesja. Navadni kinoaparata zamore fotografirati 20—30 slik v eni sekundi. Če pa je potreba razstaviti kako hitro gibanje v posamezne njegove faze, mora aparat v eni sekundi fotografirati tudi mnogo več slik. Na tem polju so se dosegli čudoviti uspehi. Kinematograf pa služi tudi v vojne namene. S pomočjo kinoaparata je mogoče fotografirati letečo izstreljeno kroglo, njen učinek, ko zadene na cilj itd. Iz teh fotografij se da posneti, kako obliko mora imeti izstreljek. Velikanske uspehe na tem polju (balistična kinematografija) je dosegel tajni svetnik Cranz na balističnem zavodu v Berlinu, kateremu se je posrečilo napraviti 100.000 slik v eni sekundi. A razvoj kinematografa še danes ni dosegel svojega viška, ampak čakajo nas še velika presenetanja in tehnični čudeži na tem polju.

Ljubljanske novice.

Ij Gdne pevke ki nameravajo sodelovati pri slov. glasb. društvu »Ljubljani«, naj pridejo jutri v sredo točno ob 8. uri zvečer v društvene prostore na Jurčičevem trgu št. 3, II. nadstropje. Vodstvo pevskega zbora je prevzel, kakor smo že poročali g. dr. Francišek Kimovec.

Ij Koncipist pri c. kr. finančni prokuraturi je postal koncipient dr. Justus Garzarolli pl. Thurnlack.

Ij Upokojen je namestniški podpredsednik v Lincu dr. Andrej grof Schaffgotsch. Cesar mu je podelil ob tej priliki red želzne krone drugega razreda.

Ij Poročil se je rezerv. poročnik Franc Gogala z gđ. Vilmo Vidic, učiteljico v Poljanah nad Škofjo Loko. Poročal ju je ženinov brat Ivan Gogala, trnovski kaplan, v kapelici škofovih zavodov v št. Vidu nad Ljubljano. Častitamo!

Ij Mnogo pozdravov s strmih višin pošilja Ljubljančanom kadet Emil Lilleg.

Ij Prodaja konj in žrebet. Pri c. in kr. etapnem tremskem skupinskem poveljstvu 7/13 na dirkališču pod Tivolijem v Ljubljani se bo dne 20. marca 1916, ob 9. uri dopoldne prodalo 9 konj in 6 žrebet. — Dražbe se zamorejo udeležiti le legitimirani živinorejci in poljedelci.

Ij Naknadna prebiranja pri c. kr. dom. okrajnem dopolnilnem poveljstvu se vrše le v tamošnjih uradnih prostorih na Ambroževem trgu št. 8 in ne v domobranski vojašnici, kakor se je pomotoma poročalo. Pričetek ob 8. uri dopoldne.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivan Pavlin, vpokojenec c. kr. finančne straže, 86 let. — Marija Kastelic, trgovčeva hči, 1 leto. — Ivan Richter, ključavničar, 46 let.

Ij Iz obupa. Včeraj proti večeru je Na Prulah na takozvani »špici« v samomorilnem namenu v Ljubljano skočila neka okoli 33 let stara ženska, doma nekje s Koroškega. Dobri ljudje so jo še pravčasno potegnili iz vode in rešili gotove smrti. V smrt je hotela menda iz obupa, ker je bolehnica in nima nobenih sredstev, službe pa tudi ni mogla dobiti. Vse svoje reči je bila baje preje odposlala svoji materi in ji obenem tudi sporočila svoj namen. Pri ti priliki resno opozarjamo dekleta in ženske sploh, da naj nikari ne hodijo iskati v mesta služb, ker se jih zelo težko dobi, ampak naj ostanejo doma ter se poprimejo kmetijskih del.

Ij Poročil se je v Clevelandu Jakob Zele, doma iz št. Petra na Notranjskem, z gđ. Anico Oswald, doma iz Ljubljane.

Ij Dobava semenskega krompirja. V krajih, kjer ni dovolj semenskega krompirja in katerega ni mogoče dobiti iz sosednjih okrajev, se interesentje pozivljejo, da stopijo v dogovor s c. kr. Kmetijsko družbo glede dobave semenskega krompirja. Kmetijska družba bo storila potrebne korake, da dobe potrebno množino semenskega krompirja iz Galicije, odnosno s Češke, Moravske in Šlezije.

Ij Umrli je v Sp. Šiški zasebnica gošpa Ivana Menart, stara 43 let.

Ij Najdeni so trije ključi.

Erna Morena

Kino Central

v deželnem gledališču.

Torek 14., sredo 15., četrtek 16. marca:

Drugi film iz serije ERNE MORENE:

„Sled prvega“

Igrokaz iz življenja. — V glavni vlogi Erna Morena.

Sami, talent trgovine

Prvovrstna veseligr.

organist

za večjo župnijo na Kranjskem. Službo bi bilo treba nastopiti do Velike noči ali vsaj do 1. maja. — Plača po dogovoru. — Ponudbe naj se naslovi na upravištvo pod »organist«

Zahvala.

Povodom nenadomestne izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše ljubljene hčere, oziroma sestre, gospodične

Ivanke Pezdir

učiteljice

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili drago pokojnico k večnemu počitku v tako obilnem številu našo prisrčno zahvalo.

Iskrena zahvala pa bodi izrečena tudi č. oo. frančiškonom posebno še preč. g. župniku za vodstvo ginljivega petja. Nadalje se zahvalimo gđ. Albin Erjavec za njeno ljubeznivo postrežbo in tolažbo ob zadnji uri rajnice, kakor tudi vsem gg. učiteljicam-kolegijam in št. učiteljsv. tamošnje šole za spremstvo pri pogrebu; dalje članicam II. Marijine kongregacije pri Uršulinkah za udeležbo in lep venec, ter vsem drugim darovalcem vencev in šopkov. Bog bodi vsem obilen plačnik!

Vič, dne 13. sušca 1916.

Žalnočča rodbina.

666

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je naš dobri oče, oziroma stari oče, gospod

Just Vuga

po kratki, zelo mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 68 let mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši v sredo dne 15. t. m. 1916 ob 4. uri popoldne iz tukajšnje deželne bolnice, na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. marca 1916.

Žalnočča rodbina Vuga in Goslar.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Namočena polenovka

se bode dobivala vsak petek in le proti 8 dnevnemu prednaročilu in plačilu pri Josipu Pollaku, sv. Petra cesta 7. Vsak kupec naj zahteva kupon od naročilnega lista ker le na izkaz istega se bode oddajalo.

664

Štev. 61.

NAZNANILO.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se prične pouk v ponedeljek dne 20. marca

in sicer za sedaj v oddelkih:

1. **Ženska obrtna šola.** Ta obsega strokovne šole za šivanje perila, oblek in za umetno vezenje. Vsaka teh šol traja dve leti in ima poleg tega še eno leto atelje.

Za vstop je treba dovršeno ljudsko šolo in dokazati, da bode učenka v tekočem solarnem letu dosegla starost najmanj 14 let.

Sprejemajo se tudi **hospitantke**, ki se žele popolniti le v nekaterih predmetih.

Odhodno izpričevalo Ženske obrtne šole daje pravico do nastopa in samostojnega izvrševanja dotičnega obrta.

2. **Javna risarska šola**, ki je namenjena obrtnikom, pomočnikom in vajencem. Pristop pa imajo tudi dečki, ki so dovršili ljudsko šolo in ki si hočejo pred vstopom v mojstrski pouk pridobiti še nekaj znanja v risanju in v splošno izobrazujočih predmetih.

Pouk v Javni risarski šoli se vrši ob nedeljah dopoldne ob delavnikih pa v večernih urah.

Vpisovanje v navedene oddelke bode v **soboto dne 18. marca** dopoldne in **popoldne in v nedeljo dne 19. marca** dopoldne.

Vsak na novo ustopajoči učenec (učenka) plača dve kroni sprejemne pristojbine.

Pristop k ravnateljski pisarni in v šolske prostore je dovoljen edinole pri hišnih vratih št. 10 v Gorupovi ulici.

Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo ustmeno ali tudi pismeno.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole.

V Ljubljani, dne 11. marca 1916.

643

Kupi se dobro ohranjen

pianino

Ponudbe na upravo

„Slovenca“ pod „Pianino“.

Gospica, ki zna orgljati in peti vstopi v službo takoj kot

organistinja.

Naslov pove upravištvo pod št. „658“.

Kupim po visoki ceni okrogel

kostanjev
orehov
jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Ženitna ponudba.

Dobro situirani nadežniki se želi v svrhu ženitve seznaniti z izobraženo gospodično. Dobre gospodinje s primerno doto v starosti 20—30 let imajo prednost.

Cenjene ponudbe s sliko pod „Nadučitelj 40“ na upravo lista. Tajnost zamahčena.

655

Sprejme se za takojšen nastop

prodajalka

popolno izurjena v specerijski stroki, z dobrimi priporočili, zmožna obeh deželnih jezikov, z lepo pisavo; dalje

učenka

z dobro dovršeno šest- ali večrazredno ljudsko šolo, v starosti 15 let, ki ima veselje do trgovine in je v popolni oskrbi staršev. Pismene ponudbe ali oseb. predstave pri tvrdki Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

SIROLIN“Roche”

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. U.